

Leesmotivatie door filmpjes over boeken: maakt BookTok lezen weer populair?

Oordelen van leerlingen uit 3 havo/vwo over de effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering

#BookTok

Bachelorwerkstuk Nederlandse Taal en Cultuur

Naam student: Anna Welling

Studentnummer: s1042643

Datum: 15-06-2022

Begeleiding: dr. J.J.M. Dera (begeleider) & dr. S.M. Brouwer (tweede lezer)

Samenvatting

In dit bachelorwerkstuk wordt onderzocht hoe leerlingen uit 3 havo/vwo oordelen over de effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering. Aan de hand van een enquête werd de leesfrequentie, leesattitude en verwachte leesmotivatie van de respondenten in kaart gebracht. De respondenten werden verdeeld in drie groepen: boekmijder, boektwijfelaar of boekenwurm. Op basis van de resultaten kan geconcludeerd worden dat boekenwormen en boektwijfelaars positief oordelen over BookTok als medium voor leesbevordering. Boekmijders oordelen hier over het algemeen negatief over. BookTok zou dus vooral ingezet kunnen worden als medium voor leesbevordering om boektwijfelaars aan te sporen meer te lezen in hun vrije tijd, omdat boekmijders waarschijnlijk niet overtuigd worden door BookTok om te gaan lezen en boekenwormen al veel lezen.

Voorwoord

Voor u ligt het bachelorwerkstuk 'Leesmotivatie door filmpjes over boeken: maakt BookTok lezen weer populair?'. Dit bachelorwerkstuk is geschreven in het kader van het behalen van mijn diploma van de driejarige bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Voordat u van start gaat met het lezen van dit werkstuk, zou ik graag een aantal mensen willen bedanken.

Allereerst gaat mijn dank uit naar mijn begeleider, dr. Jeroen Dera. Zonder zijn goede begeleiding en nuttige feedback had ik dit bachelorwerkstuk niet kunnen schrijven. Daarnaast wil ik dr. Susanne Brouwer graag bedanken, aangezien zij bij dit bachelorwerkstuk de rol van tweede lezer op zich wilde nemen.

Tevens wil ik mijn ouders bedanken voor hun bemoedigende en geruststellende woorden die er telkens weer voor zorgden dat ik met goede moed door bleef werken aan dit onderzoek. Tot slot ben ik Tamara Baars ontzettend dankbaar voor haar goede en nuttige feedback.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Anna Welling

Nijmegen, 14 juni 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	6
2.1 De voordelen van vrijetijdslezen	6
2.2 De online leescultuur	7
2.3 Het begrip leesattitude	8
2.4 Het begrip leesmotivatie	9
3. Methode	12
3.1 Respondenten	12
3.2 Materiaal	12
3.2.1 <i>Enquête deel 1</i>	13
3.2.2 <i>Introductie BookTok</i>	14
3.2.3 <i>Enquête deel 2</i>	15
3.3 Procedure	16
3.4 Verwerking gegevens	17
3.4.1 <i>Excel</i>	17
3.4.2 <i>SPSS</i>	18
4. Resultaten	19
4.1 Leesfrequentie	19
4.2 Leesattitude	22
4.3 Drie persona's: boekmijder, boektwijfelaar en boekenwurm	23
4.4 De constructen van leesmotivatie	24
4.4.1 <i>Autonomie</i>	24
4.4.2 <i>Competentie</i>	25
4.4.3 <i>Verbondenheid</i>	26
4.4.4 <i>Nieuwsgierigheid</i>	27
4.4.5 <i>Leesmotivatie</i>	28
4.5 Bekendheid en waardering van TikTok en BookTok	29
4.5.1 <i>Tiktok</i>	29
4.5.2 <i>Booktok</i>	30
4.6 De constructen van leesmotivatie bij BookTok	32
4.6.1 <i>Autonomie</i>	33
4.6.2 <i>Competentie</i>	34
4.6.3 <i>Verbondenheid</i>	35
4.6.4 <i>Nieuwsgierigheid</i>	36
4.6.5 <i>Leesmotivatie</i>	37
4.7 Toekomstig gebruik van BookTok	39
5. Conclusies	42
6. Discussie en aanbevelingen	44
7. Referenties	46
8. Bijlagen	49
8.1 Bijlage 1: Enquête	49
8.2 Bijlage 2: PowerPointpresentatie	60

1. Inleiding

Vrijtijdslezen staat onder druk. De tijd die Nederlanders besteden aan het lezen van boeken in hun vrije tijd is al decennia lang aan het dalen. In verschillende onderzoeken wordt deze ontwikkeling aangeduid met de term ontleding. Uit het onderzoek van Wennekers, Huysmans en Haan (2018) naar het leesgedrag van Nederlanders blijkt dat het aantal mensen dat leest in hun vrije tijd daalde van 90% in 2006 naar 79% in 2011. In 2016 was het aantal lezers nog maar 72%. Wat in dit onderzoek sterk opviel waren de verschillen naar leeftijd: hoe ouder de groep, hoe groter het aantal lezers. 98% van de 65-plussers las elke week, tegenover 53% van de tieners.

Huysmans (2013) zoomt binnen zijn onderzoek naar ontleding in op het leesgedrag van kinderen tussen 7-15 jaar. Ook hij concludeert dat kinderen steeds minder tijd besteden aan het lezen van boeken in hun vrije tijd: 67% van de 7-jarigen leest elke dag, terwijl van de 15-jarigen nog maar 20% elke dag leest. Ook het leesvolume daalt: 7-jarigen lezen nog drie boeken per maand, terwijl 15-jarigen anderhalf boeken per maand lezen. Stalpers (2020) volgt het onderzoeksrapport van Huysmans (2013) op door wederom onderzoek te doen naar de leeswereld van jongeren. Om een beter inzicht te krijgen in de resultaten omtrent het leesgedrag van jongeren, maakt Stalpers een driedeling tussen de participanten door ze in te delen bij de persona's boekmijder, boektwijfelaar of boekenwurm. 28% van de participanten is een boekenwurm: deze kinderen lezen meerdere keren per week met plezier. De groep boektwijfelaars is de grootste groep met 39%. Zij vinden lezen gematigd leuk en doen het af en toe. Tot slot behoort 33% van de participanten tot de boekmijders. Dit zijn jongeren met een negatieve leesattitude die vrijwel nooit lezen.

De lage leesfrequentie van boektwijfelaars en vooral boekmijders wordt onder andere veroorzaakt door een lage leesmotivatie. Leesmotivatie is datgene wat leesgedrag activeert (Stokmans & Wolters, 2019). Uit verschillende onderzoeken van onder andere Wigfield en Guthrie (1997), Becker, McElvany en Kortenbruck (2010) en Schiefele, Schaffner, Möller en Wigfield (2012) blijkt namelijk dat hoe hoger de leesmotivatie van mensen is, hoe vaker en meer ze lezen. Mensen die weinig gemotiveerd zijn om een boek te lezen in hun vrije tijd, behoren sneller tot de boektwijfelaars of boekmijders.

Een veelgenoemde verklaring voor de lage leesmotivatie en leesfrequentie onder jongeren is de toename in het gebruik van sociale media. Er is sprake van een leeftijdsgebonden verschuiving in de belangstelling voor verschillende soorten media: hoe ouder kinderen zijn, hoe meer vrije tijd ze besteden aan sociale media in plaats van lezen (Huysmans, 2013). Deze media hebben vooral een grote aantrekkingskracht op jongeren die negatief tegen lezen aankijken en boektwijfelaars noemen

hun voorkeur voor andere media-activiteiten als belangrijke reden waarom ze niet veel lezen (Qrius, 2021; Stalpers, 2020).

Jongeren ervaren veel affiniteit met digitale media en hierdoor zouden sociale media een goede kans kunnen bieden om boektwijfelaars en boekmijders meer in aanraking te laten komen met boeken (Bakker, 2013). Een digitaal medium dat zich richt op het lezen van boeken is BookTok. BookTok is een onderdeel van de populaire app TikTok: een app, voornamelijk gericht op jongeren, waarop gebruikers korte filmpjes kunnen maken en bekijken (Anderson, 2020). Op BookTok verschijnen met name filmpjes waarin gepraat wordt over populaire young adult boeken. BookTok is recentelijk regelmatig in verschillende nieuwsmedia naar voren gekomen. In kranten als *Trouw* (2022), *De Volkskrant* (2021) of *Het Parool* (2021) en televisieprogramma's als *Matthijs Gaat Door* (2022) wordt BookTok in de spotlights gezet. Deze media zetten BookTok neer als een positieve factor op het leesgedrag van jongeren: jongeren gaan steeds meer lezen door het bekijken van BookTokfilmpjes. Tot dusver is er nog geen concreet onderzoek uitgevoerd naar de daadwerkelijke invloed van BookTok op de leesmotivatie en leesfrequentie van jongeren.

Door BookTok in te zetten als medium voor leesbevordering, zou de leesmotivatie van jongeren positief beïnvloed kunnen worden, waardoor de leesfrequentie van boektwijfelaars en misschien zelfs boekmijders dichterbij de buurt kan komen van de leesfrequentie van boekenwormen. Binnen deze bachelorscriptie wordt daarom onderzoek gedaan naar de manier waarop boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen uit 3 havo/vwo oordelen over BookTok als medium voor leesbevordering. Op basis van deze resultaten kunnen de uitspraken van nieuwsmedia over het nut van BookTok als medium van leesbevordering bevestigd of ontkracht worden. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met als doel om uiteindelijk onderstaande onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden:

Hoe oordelen leerlingen uit 3 havo/vwo over de effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering?

Alvorens het daadwerkelijke onderzoek kan worden uitgevoerd, wordt in hoofdstuk 2 een theoretisch kader geschetst waarin er meer uitleg wordt gegeven over de voordelen van vrijetijdslezen, de online leescultuur en de inhoud van de begrippen leesmotivatie en leesattitude. Vervolgens wordt de methode van het onderzoek in hoofdstuk 3 besproken, waarna de resultaten beschreven worden in hoofdstuk 4. Deze resultaten leiden tot een conclusie in hoofdstuk 5 waarin een antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag. Tot slot bevat hoofdstuk 6 een discussie en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.

2. Theoretisch kader

2.1 De voordelen van vrijetijdslezen

De dalende leesmotivatie en leesfrequentie van jongeren staat in schril contrast met de persoonlijke en maatschappelijke voordelen die vrijetijdslezen met zich meebrengt. Vrijetijdslezen hangt in sterke mate samen met taalvaardigheid (Bonset, 2016). Jongeren met een goede lees- en taalvaardigheid hebben meer academisch succes en hebben daardoor meer kans op een goede maatschappelijke positie na het afronden van een studie in vergelijking met jongeren die weinig lezen (Huysmans, 2013; Stichting Lezen, 2017). Lezen geeft niet alleen vorm aan de manier waarop wij als individuen denken en samenleven, maar ook aan de manier waarop onze wereld is opgebouwd. De huidige maatschappij is een kennis- en informatiesamenleving die overspoeld wordt met tekst. Om je staande te houden binnen deze geletterde samenleving is het hebben van een goede lees- en taalvaardigheid belangrijker dan ooit (Hisgen & Van der Weel, 2022; Wennekers et al., 2018).

Naast de positieve gevolgen van vrijetijdslezen op de deelname aan de samenleving, verbetert lezen ook de manier waarop we letterlijk samenleven met anderen. Door het lezen van fictieve verhalen waarin sociale interactie voorkomt, wordt ons sociale voorstellingsvermogen verscherpt. Dit leert ons vervolgens om een socialer mens te zijn (Hisgen & Van der Weel, 2022). Vrijetijdslezen zorgt er ook voor dat je een beter gevoel van empathie ontwikkelt en beter in staat bent om in te schatten hoe iemand anders zich daadwerkelijk voelt. Doordat je je als lezer als het ware in een mentale simulatie bevindt van de sociale ervaringen van fictieve figuren, wordt je vermogen om scenario's in te beelden versterkt. Dit vergroot zowel je gevoel van empathie als je theory of mind. Theory of mind is het vermogen om je in te leven in het perspectief van de ander (Mumper & Gerrig, 2017; Mar, 2009).

Doordat vrijetijdslezen in veel gevallen een vorm van ontspanning is, heeft lezen een positieve invloed op het algemene gevoel van welzijn. Lezen zorgt voor mentale rust en ontspanning en maakt ons minder vatbaar voor gevoelens van eenzaamheid en depressie. Vrijetijdslezen zorgt ervoor dat de lezer even onttrokken wordt aan het soms harde bestaan. Tot slot beïnvloedt vrijetijdslezen ons cognitieve geduld. Door veel te lezen, ben je beter in staat om voor een langere tijd geconcentreerd te zijn op iets wat niet beweegt en geen geluid maakt. Hoe meer je leest, hoe makkelijker het voor je is om je een lange tijd te concentreren op een groot stuk tekst (Hisgen & Van der Weel, 2022).

De hierboven genoemde voordelen van vrijetijdslezen maken duidelijk hoe belangrijk het is om vrijetijdslezen te stimuleren onder jongeren. Door BookTok in te zetten als medium voor

leesbevordering, kunnen jongeren mogelijk uiteindelijk meer profiteren van de voordelen die vrijetijdslezen met zich mee brengt.

2.2 De online leescultuur

Een van de belangrijkste oorzaken van de daling in leesmotivatie en daarmee ook de daling in leesfrequentie is de aanwezigheid en sterke aantrekkingskracht van schermen. Uit het onderzoek *Trends in Media:Tijd* van Schaper, Haan en Wennekers (2019) blijkt dat dertien- tot negentienjarigen veertien minuten per dag besteden aan lezen, terwijl ze ruim anderhalf tot twee uur per dag kwijt zijn aan communiceren, kijken en luisteren via mobiele apparaten.

Het toenemende gebruik van digitale apparaten tast aan de ene kant het leesgedrag aan, maar veroorzaakt aan de andere kant ook de opkomst van een online leescultuur. De online leescultuur is een convergentie van de boekcultuur en de digitale cultuur. Sinds de komst van digitale apparaten en sociale media heeft de leescultuur zich op verschillende manieren aangepast aan de digitale omgeving. De digitale mediaomgevingen die draaien om het lezen van boeken worden door boekliefhebbers ook wel 'bookternet' genoemd (Collins, 2010). De online boekcultuur benadrukt met name de sociale kant van lezen (Birke, 2021). Doordat iedereen toegang heeft tot de online leescultuur, is deze omgeving erg laagdrempelig en inclusief (Birke & Fehrle, 2018).

Een voorbeeld van een online leesgemeenschap is BookTok, een subcultuur van het socialemediaplatform TikTok. TikTok is een van de meest populaire online videoplatforms met voornamelijk gebruikers tussen de 13 en 18 jaar (Merga, 2021). BookTok is de naam voor het onderdeel van TikTok dat is gewijd aan het lezen en bespreken van met name young adult boeken. Voor veel jongeren die van lezen houden is BookTok een manier om met andere boekliefhebbers in aanraking te komen en via deze weg met anderen te communiceren over gelezen boeken (Jeresa & Boffone, 2021).

Jongeren maken met name video's op BookTok om boekaanbevelingen te geven, hun leeservaring en emotionele reactie op een boek te delen, een leesgemeenschap op te bouwen, fictionele karakters en plekken uit boeken te bespreken, hun persoonlijke boekenverzameling te laten zien en te praten over hoe het is om een lezer te zijn. Op BookTok staat de sociale gemeenschap centraal: iedereen kan reageren op elkaars video's en er ontstaan hierdoor regelmatig gesprekken over boeken in de commentsecties van video's. Omdat TikTok een vertrouwelijke plek is door en voor jongeren en omdat niet-lezers en boekenhaters geen stem hebben op deze app bestaat er minder weerstand tegen lezen binnen de digitale omgeving van BookTok (Merga, 2021).

Stichting Lezen doet al jaren haar best om jongeren aan het lezen te krijgen door middel van de leesbevorderingscampagne De Weddenschap. Deze campagne zet drie bekende Nederlanders in

om jongeren uit te dagen binnen een half jaar minstens drie boeken te lezen. Uit onderzoek van Jeroen Dera en Eva Keulen (2022) blijkt dat vmbo-leerlingen gemiddeld genomen niet geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan de campagne of om meer te gaan lezen door deze campagne. Jongeren aansporen om te lezen door middel van bekende Nederlanders is een top-down methode: mensen die hiërarchisch boven de leerlingen staan, proberen de leerlingen aan te zetten tot lezen. BookTok is daarentegen een bottom-up methode: jongeren worden niet door mensen die hiërarchisch boven hen staan aangespoord, maar komen in contact met lezen op een plek voor en door jongeren.

De huidige generatie jongeren is opgegroeid in een internettijdperk waarin digitale media een belangrijkere plek innemen dan gedrukte media zoals boeken. Juist doordat de online wereld zo vertrouwelijk is voor veel jongeren en ze zoveel affiniteit ervaren met sociale media, zou BookTok mogelijk het enthousiasme van jongeren ten opzichte van lezen kunnen vergroten, wat de leesmotivatie van boekmijders en boektwijfelaars op een positieve manier zou kunnen beïnvloeden (Bakker, 2015; Bakker, 2013).

2.3 Het begrip leesattitude

Het begrip leesattitude neemt een grote rol in binnen het onderzoek naar bevordering van leesmotivatie en leesfrequentie. Stalpers beschrijft het begrip leesattitude als 'de stabiele en affectieve houding tegenover lezen, die gevormd is door eerdere leeservaringen en die richting geeft aan toekomstig leesgedrag' (Stalpers, 2005). Een leesattitude is stabiel en affectief, omdat het gevoel dat je hebt tegenover lezen niet van de ene op de andere dag verandert en omdat het gevormd wordt door emoties die opgeroepen worden door boeken. Leesattitudes zijn gegrond in leeservaringen. Mensen kunnen directe of indirecte leeservaringen opdoen. Directe leeservaringen zijn persoonlijke ervaringen met lezen. Indirecte leeservaringen zijn ervaringen met andere mensen die bijvoorbeeld beweren dat lezen erg leuk is. Wanneer mensen geen directe of indirecte ervaringen hebben gehad met het lezen van boeken, kunnen ze ook geen attitude hebben gevormd ten opzichte van lezen (Stalpers, 2005; Stokmans, 1999).

De attitude van een individu heeft veel invloed op gedrag. De leesattitude bepaalt daardoor in sterke mate de leesfrequentie (Stalpers, 2020; Stalpers, 2007; Stokmans, 1999). Wanneer iemand beschikt over een positieve leesattitude benadert hij/zij het lezen van boeken met meer plezier, waardoor deze persoon ook over het algemeen een hogere motivatie heeft om daadwerkelijk boeken te lezen (Stokmans, 2009). Deze bevinding wordt door Stokmans nogmaals bevestigd in haar boek *De Casus Bazar* (2007): uit haar onderzoek naar leesattitude blijkt dat de globale leesattitude van een individu in sterke mate samenhangt met de leesmotivatie en het leesgedrag van deze persoon.

In dit bachelorwerkstuk wordt de globale leesattitude van havo/vwo leerlingen uit de derde klas (zie paragraaf 3.1) gemeten, om vervolgens te onderzoeken of de hoogte van de leesattitude een verschil teweegbrengt in het oordeel dat deze leerlingen hebben over BookTok als medium voor leesbevordering.

2.4 Het begrip leesmotivatie

Motivatie is datgene wat gedrag activeert (Guthrie & Wigfield, 2000). Leesmotivatie kan dus gedefinieerd worden als dat wat leesgedrag activeert (Stokmans & Wolters, 2019). Hoe groter de leesmotivatie van een individu, hoe groter de kans dat hij/zij daadwerkelijk gaat lezen en positieve leeservaringen opdoet (De Naeghel, Van Keer, Vansteenkiste & Rosseel, 2012; Cox & Guthrie, 2001). Het hebben van leesmotivatie activeert een positieve leesspiraal: iemand die gemotiveerd is om te lezen, leest meer en ontwikkelt een goede leesvaardigheid. Hierdoor is de kans groter dat deze persoon ook daadwerkelijk actief boeken blijft lezen (DUO Onderwijsonderzoek, 2017; Becker et al., 2010).

Een theorie die uitspraken doet over motivatie is de Zelfdeterminatietheorie van Ryan en Deci (1985, 2000). Binnen de Zelfdeterminatietheorie worden verschillende soorten motivatie onderscheiden. Het meest fundamentele onderscheid dat binnen de Zelfdeterminatietheorie wordt gemaakt is het onderscheid tussen extrinsieke motivatie en intrinsieke motivatie. Extrinsieke motivatie is de motivatie om iets te doen door factoren van buitenaf, bijvoorbeeld omdat je ouders zeggen dat je iets moet doen. In tegenstelling tot extrinsieke motivatie komt intrinsieke motivatie vanuit jezelf. Intrinsieke motivatie is de motivatie om iets te doen doordat je het van nature interessant vindt (Ryan & Deci, 2000).

Een kenmerk van intrinsieke motivatie is dat ze drie psychologische basisbehoeften van de mens bevredigt. Volgens de Zelfdeterminatietheorie heeft ieder individu een aangeboren behoefte aan autonomie, competentie en verbondenheid. Wanneer iemand intrinsiek gemotiveerd is voor een activiteit wordt aan deze drie behoeften voldaan. Autonomie gaat over de mate van zelfcontrole die je hebt ten opzichte van een activiteit: je voelt je autonoom wanneer je veel keuzevrijheid hebt. Competentie slaat op de mate waarin iemand zich bekwaam voelt om een activiteit uit te voeren. Tot slot gaat de behoefte verbondenheid over de mate waarin je je gewaardeerd en gesteund voelt door anderen tijdens het uitvoeren van een activiteit (Ryan & Deci, 2000).

Van de twee soorten motivatie zorgt vooral intrinsieke leesmotivatie voor een hoge leesfrequentie. Wanneer iemand intrinsiek gemotiveerd is om te lezen, leest hij/zij vaker en beter (Becker et al., 2010; Wang & Guthrie, 1995). Voor extrinsieke motivatie geldt juist het tegenoverstelde: deze vorm van motivatie hangt negatief samen met leesgedrag en leesvaardigheid.

Door de sterke invloed van intrinsieke leesmotivatie op leesfrequentie en leesbegrip wordt binnen dit bachelorwerkstuk alleen onderzoek gedaan naar intrinsieke leesmotivatie van havo/vwo leerlingen uit de derde klas en wordt extrinsieke motivatie buiten beschouwing gelaten.

Een van de meest gebruikte vragenlijsten om leesmotivatie te meten binnen onderzoek naar leesmotivatie is de Motivation for Reading Questionnaire (MRQ) van Wigfield en Guthrie (1995, 1997). Deze vragenlijst is gebaseerd op een opeenstapeling van verschillende motivatietheorieën en bevat elf dimensies van leesmotivatie afkomstig van deze theorieën (De Naeghel et al., 2012; Schiefele et al., 2012). Binnen de MRQ wordt motivatie gemeten aan de hand van de volgende constructen van motivatie: eigen-effectiviteit/competentie, uitdaging, nieuwsgierigheid, plezier, belang, erkenning, lezen voor cijfer, sociale redenen voor lezen, competitie, naleving en werkvermijding.

Binnen dit bachelorwerkstuk wordt onderzocht in hoeverre havo/vwo leerlingen uit de derde klas verwachten gemotiveerd te worden om te lezen door BookTok. Hierbij wordt specifiek gekeken naar het oordeel van deze leerlingen over vier constructen die volgens de Zelfdeterminatietheorie en de MRQ invloed hebben op leesmotivatie: autonomie, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid. De componenten autonomie, competentie en verbondenheid komen voor binnen de Zelfdeterminatietheorie. Hiervan komen de constructen competentie en verbondenheid ook voor in de MRQ. Het construct nieuwsgierigheid is enkel afgeleid van de MRQ. Er is gekozen voor een combinatie van motivatieconstructen uit de Zelfdeterminatietheorie en de MRQ, omdat beide theorieën gekenmerkt worden door voor- en nadelen ten opzichte van de meting van leesmotivatie.

De Zelfdeterminatietheorie maakt een kwalitatief onderscheid tussen verschillende soorten motivatie en heeft hierdoor een sterk theoretisch referentiekader als basis. Een nadeel van deze theorie is dat ze niet specifiek gericht is op leesmotivatie, maar op motivatie in het algemeen. De MRQ heeft een minder duidelijk theoretisch referentiekader als basis doordat de vragenlijst is gebaseerd op een combinatie van verschillende theorieën. In tegenstelling tot de Zelfdeterminatietheorie, richt de MRQ zich wel specifiek op leesmotivatie (De Naeghel et al., 2012). Door een combinatie van deze twee theorieën worden de nadelen geminimaliseerd.

In de onderstaande alinea's worden de vier motivatieconstructen die binnen dit bachelorwerkstuk worden onderscheiden verder toegelicht:

1. Autonomie: Het hebben van autonomie bij het lezen van boeken in de vrije tijd heeft te maken met het hebben van vrijheid tijdens het kiezen van de boeken die je wilt lezen en de mogelijkheid om zelf te kiezen wanneer je gaat lezen (Stichting Lezen, 2020). Het ervaren van een gevoel van autonomie tijdens het lezen van boeken is van cruciaal belang voor het ontwikkelen van leesmotivatie (Wigfield, Gladstone & Turci, 2016).

2. Competentie: Wanneer een lezer een gevoel van competentie heeft, is deze lezer overtuigd van zijn of haar vermogen om een boek te kunnen lezen en om gekozen leesdoelen te bereiken. Kinderen die denken dat ze competent zijn in het lezen van boeken, zijn sneller gemotiveerd om te lezen (Wigfield & Guthrie, 1995, 1997).
3. Verbondenheid: Mensen zijn sneller geneigd om een bepaalde activiteit uit te voeren wanneer ze worden gewaardeerd door mensen met wie ze zich verbonden voelen (Ryan & Deci, 2000). Uit onderzoek van Stalpers (2005) blijkt dat het hebben van vrienden die boeken lezen samenhangt met leesgedrag: participanten die vrienden hebben die veel lezen, lezen zelf ook meer.
4. Nieuwsgierigheid: Nieuwsgierigheid is de wens om meer te weten te komen over een bepaald onderwerp of een bepaald boek. Mensen die enthousiast zijn om boeken te lezen over onderwerpen die hun interesse wekken en geïnteresseerd zijn in het lezen van boeken die ze nog niet kennen, zijn sneller intrinsiek gemotiveerd om boeken te lezen in hun vrije tijd (Wigfield & Guthrie, 1995). Het begrip nieuwsgierigheid hangt in sterke mate samen met het begrip interesse. Iemand die geïnteresseerd is in het lezen van boeken, is nieuwsgierig naar het lezen van boeken en is hierdoor ook sneller intrinsiek gemotiveerd om daadwerkelijk boeken te lezen in zijn of haar vrije tijd (Steensel, Sande, Bramer & Arends, 2016).

3. Methode

3.1 Respondenten

Voor dit onderzoek is een enquête afgenomen bij havo/vwo leerlingen uit klas 3 van de onderbouw. De enquête is afgenomen bij havo/vwo leerlingen, omdat uit meerdere onderzoeken is gebleken dat deze groep leerlingen positiever tegenover het lezen van boeken in hun vrije tijd staat dan leerlingen afkomstig van andere leerwegen (Stalpers, 2020; DUO Onderwijsonderzoek, 2017). De kans dat BookTok leerlingen aan zal sporen om meer te lezen is dus groter bij deze doelgroep. Voor toekomstig onderzoek (zie hoofdstuk 6) zou het interessant zijn om ook andere leerwegen te betrekken bij onderzoek naar BookTok, maar vanwege de grootte van dit bachelorwerkstuk is ervoor gekozen om de enquête alleen af te nemen bij havo/vwo leerlingen. Daarbij is gekozen om uitsluitend leerlingen uit de derde klas te onderzoeken, omdat met name kinderen rond de veertien en vijftien jaar actief gebruik maken van TikTok (Merga, 2021). Ook kwam in het onderzoeksrapport van Huysmans (2013) over het leesgedrag van kinderen tussen zeven en vijftien jaar naar voren dat kinderen van vijftien jaar het minste lezen van zijn onderzochte doelgroep.

Voor het verzamelen van respondenten is gebruikgemaakt van het eigen netwerk. De enquêtes zijn afgenomen op de locatie Isala van het Almende College in Silvolde (Gelderland). Op het Isala wordt les gegeven aan havo- en vwo-leerlingen. In totaal hebben 173 respondenten deelgenomen aan het onderzoek. De enquête is afgenomen in zeven klassen: vijf havo-klassen en twee vwo-klassen. Na het opschonen van de data zijn de antwoorden van 142 respondenten behouden ($N=142$). De antwoorden van de overige 31 respondenten zijn verwijderd wegens non-respons, straightlining of discrepantie binnen de antwoorden (zie paragraaf 3.4.1).

50.7% van de respondenten die de enquête hebben ingevuld gaf aan een meisje te zijn en 45.1% van de respondenten definieerde zich als jongen. 2.1% van de respondenten definieerde zich als 'anders' en de overige 2.1% koos voor de optie 'zeg ik liever niet'. 0.7% van de respondenten was dertien jaar, 43.7% veertien jaar, 51.4% vijftien jaar, 3.5% zestien jaar en 0.7% zeventien jaar ($M=14.6$, $SD=.6$). 66.2% van de respondenten die hebben deelgenomen aan de enquête was afkomstig van havo en 33.8% was afkomstig van vwo.

3.2 Materiaal

Het materiaal dat gebruikt is voor de afname van dit onderzoek is een enquête die bestaat uit twee delen en een korte presentatie met een PowerPoint waarin BookTok wordt geïntroduceerd aan de respondenten. In de volgende paragraaf worden deze drie onderdelen in detail toegelicht.

3.2.1 Enquête deel 1

Het eerste deel van de enquête (zie bijlage 1) begint met drie demografische vragen, waarbij gevraagd wordt naar het gender, de leeftijd en de gevolgde leerweg van de participanten. Vervolgens wordt het construct leesfrequentie gemeten. Dit construct wordt gemeten aan de hand van vijf vragen waarbinnen een onderscheid wordt gemaakt tussen het lezen van boeken in de vrije tijd en het lezen van boeken voor school.

Vervolgens wordt de leesattitude van de participanten gemeten. Om de globale leesattitude te meten wordt gebruikgemaakt van de attitudemaat, bestaande uit 19 woordparen, die toegepast wordt in het boek *De casus Bazar* van Mia Stokmans. Stokmans meet leesattitude aan de hand van een vijfpunts Likertschaal met aan de polen twee aan elkaar tegengestelde adjectieven. Voor ieder woordpaar moet de participant aangeven welk woord het beste past bij het lezen van boeken in de vrije tijd. Aan deze attitudemaat liggen twee componenten ten grondslag: een hedonistische en een utilitaire component. De hedonistische component richt zich op de emotionele en gevoelsmatige aspecten van vrijetijdslezen. De utilitaire component bestaat uit woordparen die ingaan op het belang en nut van vrijetijdslezen. Aan de hand van de scores van participanten op de hedonistische en utilitaire schalen wordt hun attitude ten opzichte van vrijetijdslezen gemeten (Stokmans, 2007).

Daaropvolgend wordt aan de hand van acht stellingen gemeten in hoeverre de respondenten zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig voelen ten opzichte van vrijetijdslezen. De stellingen zijn gebaseerd op de Zelfdeterminatietheorie van Ryan en Deci (2000) en de MRQ (Wigfield & Guthrie, 1995, 1997). Zie tabel 1 voor een overzicht van de gebruikte stellingen per construct van motivatie. De stellingen bevatten een vijfpunts Likertschaal (1 = helemaal oneens; 5 = helemaal eens).

Tabel 1

Verdeling stellingen per construct van motivatie

Construct	Bijbehorende stellingen
Autonomie	'Ik vind het fijn om zelf te kiezen wat ik ga lezen' 'Ik vind het fijn als ik zelf mag bepalen hoe lang ik doe over het lezen van een boek'
Competentie	'Ik ben goed in lezen' 'Ik begrijp meestal wat ik lees'
Verbondenheid	'Ik praat graag met vrienden/vriendinnen over boeken die ik gelezen heb' 'Ik vind het leuk om hetzelfde boek te lezen als mijn vrienden'

Nieuwsgierigheid

‘Ik hou ervan om boeken te lezen over
onderwerpen die ik interessant vind’

‘Ik vind het leuk om boeken te lezen die ik nog
niet ken’

Vervolgens wordt naast de stellingen over de vier constructen van motivatie nog een open vraag gesteld over de leesmotivatie van de respondenten. Er is gekozen voor de toevoeging van een open vraag om ervoor te zorgen dat de antwoorden niet te eenzijdig worden. Stellingen geven namelijk geen directe kijk in de denkwijze van de participanten. Het eerste deel van de enquête wordt afgesloten met vier vragen over TikTok en BookTok waarin gevraagd wordt naar de bekendheid met TikTok en BookTok en de waardering van deze twee sociale mediaomgevingen.

3.2.2. Introductie BookTok

Nadat de respondenten het eerste deel van de enquête hebben ingevuld, krijgen ze een korte PowerPointpresentatie te zien waarin BookTok wordt geïntroduceerd (zie bijlage 2). Het doel van deze korte presentatie is om de respondenten die nog niet weten wat BookTok is op de hoogte te brengen van de inhoud van BookTok. Er is gekozen voor een PowerPointpresentatie, omdat BookTok op deze manier op een efficiënte en gestructureerde manier geïntroduceerd kan worden aan de leerlingen. Door in elke klas dezelfde PowerPointpresentatie te laten zien, maakt elke respondent op dezelfde manier kennis met BookTok. De PowerPointpresentatie bestaat uit drie slides. De eerste slide is de titelslide. De tweede slide bestaat uit een aantal bulletpoints die worden gebruikt om kort BookTok te introduceren. Tot slot bevat de derde slide een filmpje van 03:38 minuten waarin een compilatie te zien is van zeven verschillende BookTokfilmpjes. De zeven filmpjes die te zien zijn in de compilatie zijn geselecteerd op 1 mei 2022 en behoorden op dat moment tot de lijst van meest gelikete Nederlandse BookTokfilmpjes op BookTok. Er komen vijf verschillende BookTokkers naar voren in de compilatie: @noraleest (24 jaar en 9058 volgers), @jetweede vader (20 jaar en 26100 volgers), @livethebooklife (22 jaar en 1263 volgers), @daansbooks (27 jaar en 15300 volgers) en @carlijndbooks (18 jaar en 7185 volgers). @jetweede vader is de enige jongen van de vijf BookTokkers. Alle BookTokkers maken met name filmpjes over young adult boeken.

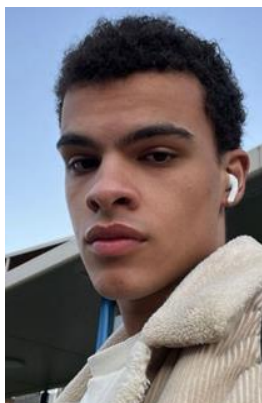
Figuur 1. @noraleest

Figuur 2. @jetweede vader

Figuur 3. @livethebooklife

Figuur 4. @daansbooks

Figuur 5. @carlijndbooks

Er is gekozen voor zeven BookTokfilmpjes van deze vijf BookTokkers, omdat deze filmpjes representatief zijn voor het algoritme van BookTok. TikTok laat vooral de filmpjes zien met de meeste likes. Op 1 mei 2022 hadden de zeven filmpjes van bovenstaande BookTokkers de meeste likes van alle Nederlandse BookTokfilmpjes die op dat moment op BookTok stonden, waardoor gebruikers van BookTok hoogstwaarschijnlijk deze zeven video's voorbij hebben zien komen op hun TikTok-pagina.

3.2.3 Enquête deel 2

Het tweede deel van de enquête (zie bijlage 1) wordt afgenomen nadat de participanten het introductiefilmpje over BookTok hebben gezien. Het tweede deel begint met de vraag over de waardering van BookTok die ook in het eerste deel van de enquête gesteld wordt. Deze vraag wordt nog een keer herhaald in het tweede deel van de enquête met als doel te achterhalen of de waardering van BookTok verandert na het bekijken van een aantal voorbeeldfilmpjes.

Vervolgens worden weer acht stellingen voorgelegd aan de respondenten die gaan over de motivatieconstructen autonomie, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid. In dit geval wordt gemeten in hoeverre respondenten verwachten zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door (hypothetisch) gebruik van BookTok. De stellingen zijn wederom gebaseerd op de Zelfdeterminatietheorie van Ryan en Deci (2000) en de MRQ (Wigfield & Guthrie, 1995, 1997) en bevatten een vijfpunts Likertschaal (1 = helemaal oneens; 5 = helemaal eens). Zie tabel 2 voor een overzicht van de gebruikte stellingen per construct van motivatie.

Tabel 2

Verdeling stellingen per construct van motivatie

Construct	Bijbehorende stellingen
-----------	-------------------------

Autonomie	<p>'Ik verwacht dat BookTok mij veel keuzevrijheid biedt in het kiezen van boeken die ik wil lezen'</p> <p>'Ik verwacht dat BookTok geen druk op mij legt om een boek voor een bepaalde tijd uit te lezen'</p>
Competentie	<p>'Ik verwacht dat BookTok mij het gevoel geeft dat ik goed ben in lezen'</p> <p>'Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik de boeken die ik lees beter begrijp'</p>
Verbondenheid	<p>'Ik verwacht dat ik via BookTok in contact kom met anderen om over boeken te praten'</p> <p>'Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik me verbonden voel met anderen, omdat we dezelfde boeken lezen'</p>
Nieuwsgierigheid	<p>'Ik verwacht dat BookTok mij enthousiast maakt om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind'</p> <p>'Ik verwacht dat BookTok mijn interesse wekt om boeken te lezen die ik nog niet ken'</p>

Het tweede deel van de enquête wordt afgesloten met drie open vragen over de motivatie om meer te lezen door BookTok, de wens om BookTok te gebruiken in de vrije tijd en de wens om BookTok te gebruiken tijdens lessen op school. Deze vragen zijn open, zodat de participanten hun antwoorden op de stellingen kunnen voorzien van meer diepgang.

3.3 Procedure

De enquête voor dit onderzoek is opgesteld in het programma Qualtrics. Qualtrics is software die de gebruiker in staat stelt om online enquêtes te ontwerpen en de gegevens van deze enquêtes te sorteren. Er is gekozen voor de afname van een online enquête, omdat een online enquête onder andere sneller en gebruiksvriendelijker is. Ook geeft Qualtrics automatisch de gegevens weer in een tabel en zijn de gegevens makkelijk over te zetten naar andere digitale programma's zoals Excel of SPSS.

De enquêtes zijn afgenomen op maandag 9 mei 2022, dinsdag 10 mei 2022 en vrijdag 13 mei 2022. De leerlingen konden een QR-code scannen om toegang te krijgen tot de digitale enquête. De

meeste leerlingen beschikten over een iPad, maar een aantal leerlingen gaf aan niet voldoende batterij te hebben om de enquête op hun iPad in te vullen. Deze leerlingen hebben de enquête op hun mobiele telefoon ingevuld. De respondenten vulden eerst het eerste deel van de enquête in. Vervolgens kregen ze een tussenscherm te zien waarop stond dat deel één was afgerond en ze deel twee konden invullen na het bekijken van een korte presentatie. Na de korte presentatie waarin werd uitgelegd wat BookTok is en waarin ze zeven BookTok filmpjes te zien kregen, konden de respondenten verder met het invullen van het tweede deel van de enquête. In totaal duurde de afname van de enquête inclusief de korte presentatie en het filmpje gemiddeld 13 minuten en 35 seconden.

3.4 Verwerking gegevens

Voor het analyseren van de resultaten van de enquête is gebruikgemaakt van Microsoft Excel en de achtentwintigste versie van het programma IBM SPSS Statistics. Het programma Excel is gebruikt om de data op te schonen en te coderen. Vervolgens werden de data geïmporteerd in SPSS, waarna ze met behulp van dit programma statistisch werden geanalyseerd. Hieronder wordt per programma uitgelegd welke stappen zijn genomen om de resultaten van de enquête te verwerken.

3.4.1 Excel

De gegevens van de enquête zijn vanuit Qualtrics overgezet naar een Excelbestand. Allereerst werden de gegevens opgeschoond. In totaal zijn 173 respondenten begonnen met het invullen van de enquête. Het programma Qualtrics gaf aan dat 25 van de 173 respondenten de enquête slechts voor de helft hebben ingevuld. De antwoorden van deze respondenten zijn zodoende verwijderd. De antwoorden van de overige 148 respondenten zijn in een Excelbestand gezet. Vervolgens zijn de antwoorden van nog 6 respondenten verwijderd. 3 respondenten gaven in hun antwoorden aan dat ze zelfs na het bekijken van de BookTok filmpjes nog niet wisten wat BookTok inhield. Naast deze opmerking hebben ze in het tweede deel van de enquête niks anders ingevuld. Deze non-respons is mogelijk veroorzaakt door het niet serieus invullen van de enquête. Bij 1 respondent was er sprake van discrepantie tussen de antwoorden. Deze respondent gaf eerst aan nooit te lezen, maar vulde vervolgens in dat hij/zij elke dag boeken leest. Tot slot was er bij 2 respondenten sprake van straightlining. Deze respondenten vulden overall dezelfde antwoorden in. Deze twee gevallen van straightlining gingen samen met een invultijd van onder de 5 minuten. De enquête is door deze 2 respondenten waarschijnlijk te gehaast ingevuld. De antwoorden van de bovengenoemde 6 respondenten zijn verwijderd uit de dataset, waardoor uiteindelijk 142 respondenten overbleven.

3.4.2 SPSS

De opgeschoonde en gecodeerde data zijn vervolgens geïmporteerd naar SPSS. Zeventien van de negentien woordparen die gebruikt worden binnen de attitudemaat van Mia Stokmans (2007) zijn omgepoold en gehercodeerd. Bij deze woordparen betekende een hoge score een negatieve attitude en een lage score een positieve attitude. Bij de overige twee woordparen was dit andersom: een hoge score betekende een positieve attitude. Om ervoor te zorgen dat de waarde voor elk woordpaar dezelfde betekenis heeft, zijn de zeventien stellingen waarbij een hoge score een negatieve attitude inhield gehercodeerd. Een hoge score op de attitudeschaal betekent in dit onderzoek dus dat de respondenten een positieve attitude hebben.

Voor de statistische analyse is gebruik gemaakt van een viertal statistische toetsen. Allereerst is gebruik gemaakt van de Cronbach's Alpha om te controleren of de woordparen die de leesattitude van de respondenten registreerden wel het zelfde construct maten. Vervolgens is de one-way independent ANOVA gebruikt om te onderzoeken of er sprake is van een verschil tussen de scores van de drie persona-groepen (zie paragraaf 4.3 voor de indeling van deze groepen) op de stellingen over hun waardering van TikTok en BookTok en op de stellingen over de constructen autonomie, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid. De Bonferroni-correctie is gebruikt als post hoc-toets. Bij de eerste variant van de stelling 'Ik vind BookTok leuk' werd de Central Limit Theorem geschonden: de persona-groepen bestonden uit minder dan 30 respondenten, waardoor er niet vanuit kon worden gegaan dat de steekproef normaal verdeeld was. Om deze reden is bij deze stelling gebruik gemaakt van de non-parametrische Kruskal-Wallis test om de onderzoeken of de scores van de drie persona-groepen van elkaar verschillen. Binnen SPSS is de stepwise step-down procedure gebruikt om te onderzoeken waar precies het verschil lag tussen de drie groepen. Tot slot werd de Spearman's rho-correlatie gebruikt om te onderzoeken of de waardering van BookTok vóór het bekijken van de BookTok filmpjes verschilt van de waardering van BookTok na het bekijken van deze video's en om te onderzoeken of er samenhang is tussen de algemene scores van de respondenten op de constructen autonome, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid en de scores op deze constructen bij (hypothetisch) gebruik van BookTok. Er is gekozen voor deze correlatietoets, omdat binnen de resultaten geen sprake is van een normale verdeling.

4. Resultaten

4.1 Leesfrequentie

In onderstaande tabellen zijn de resultaten op de vragen ‘Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand?’, ‘Hoe vaak lees je in je vrije tijd?’ en ‘Hoeveel tijd besteed je gemiddeld per dag in je vrije tijd aan lezen?’ per leerweg en per gender uiteengezet. De categorieën ‘anders’ en ‘zeg ik liever niet’ bevatten niet genoeg respondenten om representatief te zijn: 3 respondenten behoren tot de categorie ‘anders’ en 3 respondenten behoren tot de categorie ‘zeg ik liever niet’. Voor de volledigheid zijn deze twee categorieën wel meegenomen in de tabellen waarin specifiek wordt gekeken naar het gender van de respondenten.

Tabel 3

‘Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand?’ per leerweg (in procenten, afgerond op één decimaal)

	0 boeken	1 boek	2 boeken	3 boeken	4 boeken	Meer dan 4 boeken
3 havo	60.6	24.5	7.4	4.3	1.1	2.1
3 vwo	20.8	39.6	31.3	4.2	4.2	0.0
<i>Totaal</i>	47.2	29.6	15.5	4.2	2.1	1.4

Tabel 4

‘Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand?’ per gender (in procenten, afgerond op één decimaal)

	0 boeken	1 boek	2 boeken	3 boeken	4 boeken	Meer dan 4 boeken
Meisje	45.8	27.8	16.7	5.6	2.8	1.4
Jongen	48.4	32.8	15.6	1.6	1.6	0.0
Anders	66.7	0.0	0.0	0.0	0.0	33.3
Zeg ik liever niet	33.3	33.3	0.0	33.3	0.0	0.0

Van het totale aantal gelezen boeken per maand wordt door alle respondenten tot maximaal 2 boeken gelezen voor school. Havisten lezen voornamelijk geen (46.6%) boek of 1 boek (51.1%) per maand voor school, terwijl vwo'ers bijna altijd minstens 1 boek per maand voor school lezen (89.6%). Gender zorgde niet voor een verschil in het aantal gelezen boeken per maand voor school: meisjes,

jongens en andere/anonieme genders lezen allemaal voornamelijk geen boeken of 1 boek voor school.

Het grootste deel van de havisten leest geen boeken (72.3%) of 1 boek (19.1%) per maand in hun vrije tijd. Een klein deel leest meer dan 1 boek per maand (8.5%). De helft van de vwo'ers leest 0 boeken (52.1%) en iets minder dan de helft leest 1 boek per maand in hun vrije tijd (39.6%). 8.7% van de vwo'ers leest meer dan 1 boek per maand in hun vrije tijd. Wanneer het lezen van boeken in de vrije tijd wordt geanalyseerd per gender lezen jongens wederom met name geen boeken (76.7%) of 1 boek (18.8%). 4.7% van de jongens leest meer dan 1 boek per maand in hun vrije tijd. Meisjes lezen ook vooral geen boeken (56.9%) of 1 boek (33.3%) in hun vrije tijd. 9.8% van de meisjes leest meer dan 1 boek per maand in hun vrije tijd.

Tabel 5

'Hoe vaak lees je in je vrije tijd?' per leerweg (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Nooit	Alleen tijdens vakanties	Een keer per maand	Een paar keer per maand	Een keer per week	Meerdere keren per week	Elke dag
3 havo	52.1	12.8	6.4	10.6	5.3	3.2	9.6
3 vwo	25.0	18.8	6.3	16.7	16.7	10.4	6.3
<i>Totaal</i>	43.0	14.8	6.3	12.7	9.2	5.6	8.5

Tabel 6

'Hoe vaak lees je in je vrije tijd?' per gender (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Nooit	Alleen tijdens vakanties	Een keer per maand	Een paar keer per maand	Een keer per week	Meerdere keren per week	Elke dag
Meisje	34.7	19.4	5.6	13.9	8.3	5.6	12.5
Jongens	53.1	7.8	7.8	12.5	10.9	4.7	3.1
Anders	66.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	33.3
Zeg ik liever niet	0.0	66.7	0.0	0.0	0.0	33.3	0.0

Uit het onderzoek van Stalpers (2020) naar de leeswereld van jongeren en jongvolwassenen blijkt dat 29% van de respondenten nooit leest, 17% alleen tijdens vakanties, 16% een paar keer per maand, 11% een keer per week, 18% meerdere keren per week en 9% elke dag. Wanneer deze resultaten

worden vergeleken met de resultaten van het huidige onderzoek komt vooral het percentage respondenten dat elke dag leest sterk met elkaar overeen. Bij Stalpers leest 9% elke dag en binnen dit onderzoek 8.5%. Twee categorieën die daarentegen niet met elkaar overeenkomen zijn de percentages respondenten die nooit en meerdere keren per week lezen. Bij Stalpers leest 29% van de respondenten nooit, maar binnen dit onderzoek is dit percentage een stuk hoger: maar liefst 43% van de respondenten geeft aan nooit te lezen. Het percentage respondenten dat meerdere keren per week leest is binnen het huidige onderzoek (5.6%) veel kleiner dan binnen het onderzoek van Stalpers (18%). Uit allebei de onderzoeken blijkt dat jongens minder vaak lezen dan meisjes. In het huidige onderzoek geeft 53.1% van de jongens aan nooit te lezen, terwijl 34.7% van de meisjes dit aangeeft. Uit het onderzoek van Stalpers blijkt dat 41% van de jongens nooit leest tegenover 16% van de meisjes.

Tabel 7

'Hoeveel tijd besteed je gemiddelde per dag in je vrije tijd aan lezen?' per leerweg (in procenten, afgerond op één decimaal)

	0 minuten	0-15 minuten	15-30 minuten	30-45 minuten	45-60 minuten	Meer dan 60 minuten
3 havo	57.4	17.0	12.8	6.4	3.2	3.2
3 vwo	33.3	20.8	20.8	10.4	6.3	8.3
<i>Totaal</i>	49.3	18.3	15.5	7.7	4.2	4.9

Tabel 8

'Hoeveel tijd besteed je gemiddeld per dag in je vrije tijd aan lezen?' per gender (in procenten, afgerond op één decimaal)

	0 minuten	0-15 minuten	15-30 minuten	30-45 minuten	45-60 minuten	Meer dan 60 minuten
Meisje	43.1	19.4	15.3	11.1	6.9	4.2
Jongen	57.8	17.2	17.2	3.1	0.0	4.7
Anders	66.7	0.0	0.0	0.0	33.3	0.0
Zeg ik liever niet	0.0	33.3	0.0	33.3	0.0	33.3

Uit tabel 3 t/m 8 blijkt dat vwo'ers meer, vaker en langer lezen per maand dan havisten. Terwijl havisten vooral 0 boeken per maand lezen (60.6%), lezen vwo'ers met name 1 boek per maand

(39.6%). Havisten geven hoofdzakelijk aan nooit te lezen (52.1%) en besteden voornamelijk 0 minuten aan lezen (57.4%). Ook vwo'ers geven vooral aan nooit te lezen (25%) en lezen met name 0 minuten (33.3%), maar dit percentage is minder groot. Daarnaast blijkt uit de tabellen dat meisjes meer lezen per maand dan jongens. Hoewel het grootste gedeelte van de jongens (48.4%) en meisjes (45.8%) 0 boeken leest per maand, zijn de scores van de meisjes meer verdeeld: de respondenten die aangeven 3 of meer boeken te lezen zijn over het algemeen meisjes. Meisjes lezen daarnaast ook vaker en langer per maand dan jongens. Jongens lezen voornamelijk nooit (53.1%) en 0 minuten per dag (57.9%). Ook het grootste gedeelte van de meisjes leest nooit (34.7%) en 0 minuten per dag (43.1%), maar net als bij de leesfrequentie zijn de scores van de meisjes meer verdeeld.

4.2 Leesattitude

De leesattitude wordt gemeten met behulp van negentien woordparen die gebruikt worden in de leesattitudemaat van Mia Stokmans (2007). Aan deze attitudemaat liggen twee componenten ten grondslag: een hedonistische en een utilitaire component. De hedonistische component richt zich op de emotionele en gevoelsmatige aspecten van vrijetijdslezen. Woordparen 1, 2, 3, 9, 12, 13, 15, 17 en 18 behoren tot de hedonistische component. De utilitaire component bestaat uit woordparen die ingaan op het belang en nut van vrijetijdslezen. Woordparen 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 16 en 19 behoren tot de utilitaire component.

Uit een betrouwbaarheidsanalyse bleek dat de negentien woordparen samen een zeer betrouwbare schaal vormen om het construct leesattitude te meten ($\alpha=.958$). Als specifiek wordt gekeken naar de betrouwbaarheid van de twee componenten blijken de hedonistische ($\alpha=.960$) en de utilitaire componenten wederom een zeer betrouwbare schaal te vormen ($\alpha=.910$).

In onderstaande tabellen is de gemiddelde leesattitude van de respondenten weergegeven per leerweg en per gender.

Tabel 9

Gemiddelde leesattitude en standaarddeviatie (tussen haakjes) per leerweg (afgerond op één decimaal) (1 = zeer negatieve leesattitude; 5 = zeer positieve leesattitude)

	Gemiddelde leesattitude
3 havo	2.7 (.9)
3 vwo	3.2 (.7)
<i>Totaal</i>	2.9 (.9)

Tabel 10

Gemiddelde leesattitude en standaarddeviatie (tussen haakjes) per gender (afgerond op één decimaal) (1 = zeer negatieve leesattitude; 5 = zeer positieve leesattitude)

	Gemiddelde leesattitude
Meisje	3.1 (.8)
Jongen	2.7 (.8)
Anders	2.2 (1.6)
Zeg ik liever niet	3.2 (.6)

Wanneer specifiek wordt gekeken naar de gemiddelde leesattitude binnen de hedonistische component blijkt dat er een gemiddelde leesattitude is van 2.8. Havisten hebben gemiddeld een leesattitude van 2.6 en vwo'ers een leesattitude van 3.1. Binnen de hedonistische component hebben meisjes een gemiddelde leesattitude van 3.0 en jongens een gemiddelde leesattitude van 2.5.

Wanneer specifiek wordt gekeken naar de gemiddelde leesattitude binnen de utilitaire component blijkt dat de respondenten een gemiddelde leesattitude hebben van 3.0. Havisten hebben een gemiddelde leesattitude van 2.9 en vwo'ers hebben gemiddeld een leesattitude van 3.3. Wanneer wordt gekeken naar gender blijkt dat meisjes een gemiddelde utilitaire leesattitude hebben van 3.1 en jongens van 2.9.

4.3 Drie persona's: boekmijder, boektwijfelaar en boekenwurm

Op basis van de resultaten van de respondenten op de vragen over hun leesfrequentie en leesattitude worden de respondenten verdeeld in drie groepen: boekmijders, boektwijfelaars en boekenwurmen. Voor dit onderzoek zijn de volgende criteria gebruikt voor het indelen van de respondenten bij een persona: een boekmijder leest nul boeken per maand en heeft een lage leesattitude (een leesattitude lager dan 3), een boektwijfelaar leest één boek per maand of alleen tijdens vakanties en heeft een positieve leesattitude (een leesattitude van 3 of hoger) en een boekenwurm leest twee of meer boeken per maand en heeft een positieve leesattitude (een leesattitude van 3 of hoger). Hoewel boektwijfelaars en boekenwurmen allebei een positieve leesattitude hebben, verschillen ze van elkaar wat betreft hun leesfrequentie.

50% van de respondenten behoort tot de groep boekmijder, 27.5% is een boektwijfelaar en 22.5% van de respondenten kan gezien worden als boekenwurm. Deze percentages komen niet exact overeen met de percentages die naar voren kwamen in het onderzoek van Stalpers (2020). Binnen het onderzoek van Stalpers was 20% van de participanten een boekenwurm, 39% een boektwijfelaar

en 33% een boekmijder. Het percentage boekenwurm is in beide onderzoeken ongeveer gelijk aan elkaar, maar het percentage boekmijder is in dit onderzoek aanzienlijk groter dan in het onderzoek van Stalpers en het percentage boektwijfelaar is in dit onderzoek juist kleiner. In onderstaande tabellen is het percentage respondenten per persona weergegeven per leerweg en per gender.

Tabel 11

Percentage respondenten per persona per leerweg (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm
3 havo	59.6	25.5	14.9
3 vwo	31.3	31.3	37.5
<i>Totaal</i>	50.0	27.5	22.5

Tabel 12

Percentage respondenten per persona per gender (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm
Meisje	36.1	37.5	26.4
Jongens	64.1	18.8	17.2
Anders	66.7	0.0	33.3
Zeg ik liever niet	66.7	0.0	33.3

4.4 De constructen van leesmotivatie

In deze paragraaf worden de scores van de boekmijders, boektwijfelaars en boekenwurmen op de stellingen die ingaan op de vier motivatieconstructen autonomie, competentie, verbondenheid en autonomie toegelicht.

4.4.1 Autonomie

Om de autonomie van de respondenten ten opzichte van vrijetijdslezen te meten, zijn twee stellingen voorgelegd aan de respondenten. De resultaten worden per stelling uiteengezet in onderstaande tabel, waarbij een score van 1 'helemaal mee oneens' betekent en 5 'helemaal mee eens'.

Tabel 13

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over autonomie per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik vind het fijn als ik zelf mag bepalen hoe lang ik doe over het lezen van een boek	3.8 (1.2)	4.4 (.6)	4.3 (.7)	4.1 (1.0)
2. Ik vind het fijn om zelf te kiezen wat ik ga lezen	4.0 (.9)	4.4 (.6)	4.7 (.6)	4.3 (.8)

Wanneer specifiek wordt gekeken naar de scores van de respondenten op stelling één, blijkt uit een one-way ANOVA dat er significant verschil is tussen de scores van de drie persona's ($F(2, 138) = 6.60$, $p=.002$, $\eta^2=.09$). Boekmijders vinden het minder fijn om zelf te bepalen hoe lang ze doen over het lezen van een boek ($M=3.81$; $SD=1.18$) dan boektwijfelaars ($M=4.44$; $SD=0.55$) en boekenwurmen ($M=4.31$; $SD=0.69$).

Als er wordt ingezoomd op stelling twee, blijkt uit een one-way ANOVA dat er een significant verschil is tussen de scores van twee persona's ($F(2, 139) = 7.90$, $p<.001$, $\eta^2=.10$). Boekenwurmen vinden het fijner om zelf te kiezen wat ze gaan lezen ($M=4.66$; $SD=0.48$) dan boekmijders ($M=4.04$; $SD=0.90$). Boektwijfelaars ($M=4.36$; $SD=0.58$) verschillen niet significant van de andere twee groepen.

4.4.2 Competentie

Om het gevoel van competentie te meten dat de respondenten ervaren ten opzichte van vrijetijdslezen, zijn twee stellingen voorgelegd aan de participanten. De scores van de respondenten op deze stellingen zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 14

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over competentie per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik begrijp meestal wat ik lees	3.9 (.9)	4.0 (.7)	4.2 (.7)	4.0 (.8)
2. Ik ben goed in lezen	3.2 (1.1)	3.5 (.9)	3.9 (.9)	3.5 (1.0)

Wanneer wordt gekeken naar de scores van de respondenten op stelling één, blijkt uit een one-way ANOVA dat er geen significant verschil is tussen de scores van de boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen op de stelling ($F(2, 138) = 1.07, p=0.17, \eta^2=.01$).

Uit een one-way ANOVA voor de scores van de respondenten op stelling twee per persona blijkt er wel een significant verschil te zijn tussen de persona's ($F(2, 138) = 4.95, p=.008, \eta^2=.60$). Boekenwormen voelen zich competenter ten opzichte van vrijetijdslezen ($M=3.91; SD=0.89$) dan boekmijders ($M=3.24; SD=1.08$). Boektwijfelaars ($M=3.50; SD=0.89$) verschillen niet significant van de andere twee groepen.

4.4.3 Verbondenheid

Er zijn wederom twee stellingen voorgelegd aan de respondenten om te meten of ze zich verbonden voelen ten opzichte van anderen door vrijetijdslezen. De resultaten van de respondenten op deze twee stellingen worden weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 15

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over verbondenheid per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik vind het leuk om hetzelfde boek te lezen als mijn vrienden	2.5 (1.1)	3.0 (.9)	3.1 (.8)	2.8 (1.0)
2. Ik praat graag met vrienden/vriendinnen over boeken die ik gelezen heb	1.6 (.8)	2.2 (.9)	3.2 (1.1)	2.1 (1.1)

Als er specifiek wordt gekeken naar stelling één, blijkt uit een one-way ANOVA dat er een significant verschil is tussen de drie persona-groepen ($F(2, 138) = 4.99, p=.008, \eta^2=.07$). Boekmijders waarderen het minder om hetzelfde boek te lezen als hun vrienden ($M=2.53; SD=1.11$) dan boektwijfelaars ($M=2.97; SD=0.87$) en boekenwormen ($M=3.13; SD=0.79$).

Uit een Unequal variances F-test voor de scores van de respondenten op stelling twee met als factor persona blijkt dat er wederom een significant verschil is tussen de scores van de verschillende persona's op de stelling ($F(2, 65) = 26.39, p<.001, \eta^2=.32$). Boekmijders ($M=1.62; SD=.78$) vinden praten met vrienden/vriendinnen over gelezen boeken minder leuk dan

boektwijfelaars en boekenwurmen. Boektwijfelaars ($M=2.21$; $SD=.92$) vinden praten over gelezen boeken leuker dan boekmijders, maar minder leuk dan boekenwurmen. Boekenwurmen ($M=3.16$; $SD=1.11$) vinden praten over gelezen boeken met vrienden/vriendinnen leuker dan boekmijders en boektwijfelaars.

4.4.4 Nieuwsgierigheid

Tot slot werden twee stellingen aan de respondenten voorgelegd om te meten of ze nieuwsgierig zijn ten opzichte van het lezen van boeken in hun vrije tijd. De scores van de respondenten worden in onderstaande tabel per persona uiteengezet.

Tabel 16

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over nieuwsgierigheid per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik vind het leuk om boeken te lezen die ik nog niet ken	2.3 (1.0)	3.4 (.8)	4.0 (.6)	3.0 (1.1)
2. Ik hou ervan om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind	3.5 (1.2)	4.1 (.6)	4.6 (.6)	3.9 (1.0)

Als er wordt gekeken naar de gemiddelde scores van de drie groepen op stelling één, blijkt uit een Unequal variances F-test dat er een significant verschil is tussen de scores van de persona's ($F(2, 84) = 59.14, p < .001, \eta^2 = .42$). Boekmijders ($M=2.32$; $SD=.98$) vinden het minder leuk om boeken te lezen die ze nog niet kennen dan boektwijfelaars en boekenwurmen, boektwijfelaars ($M=3.41$; $SD=.79$) vinden het leuker om onbekende boeken te lezen dan boekmijders, maar minder leuk dan boekenwurmen en boekenwurmen ($M=4.03$; $SD=.60$) vinden het leuker om boeken te lezen die ze nog niet kennen dan boekmijders en boektwijfelaars.

Als er wordt ingezoomd op de scores van de respondenten op stelling twee, blijkt wederom uit een Unequal variances F-test dat er een significant verschil is tussen de scores van de drie persona-groepen ($F(2, 87) = 19.94, p < .001, \eta^2 = .19$). Boekmijders houden er minder van om boeken te lezen over onderwerpen die ze interessant vinden ($M=3.47$; $SD=1.19$) dan boektwijfelaars ($M=4.10$; $SD=.55$) en boekenwurmen ($M=4.56$; $SD=.56$).

4.4.5 Leesmotivatie

Naast de stellingen die ingaan op vier constructen van motivatie, is ook expliciet aan de respondenten gevraagd of ze gemotiveerd zijn om te lezen in hun vrije tijd. Alle 71 boekmijders geven aan niet gemotiveerd te zijn om te lezen in hun vrije tijd. Van de 39 boektwijfelaars geeft 59% aan niet gemotiveerd te zijn en 41% geeft aan wel gemotiveerd te zijn. Alle 32 boekenwormen rapporteren dat ze motivatie hebben om boeken te lezen.

In onderstaande tabel zijn de redenen weergegeven die de respondenten gaven voor het wel/niet gemotiveerd zijn om te lezen in hun vrije tijd per persona.

Tabel 17

Redenen waarom boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen wel/niet gemotiveerd zijn om te lezen in hun vrije tijd per leerweg

	Redenen voor wel/geen leesmotivatie
Boekmijder: geen leesmotivatie (N=71)	Het is niet leuk (46.9%) Ik doe liever andere dingen (28.2%) Ik word er moe van (9.9%) Ik heb er geen zin in (8.5%) Ik heb er geen tijd voor (7%)
Boektwijfelaar: geen leesmotivatie (N=23)	Ik doe liever andere dingen (47.8%) Ik heb er geen tijd voor (21.7%) Het is niet leuk (17.4%) Ik heb geen boeken in huis (8.7%) Ik heb moeite met lezen (4.4%)
Boektwijfelaar: wel leesmotivatie (N=16)	Het is leuk om te doen in de vrije tijd (68.8%) Ik heb genoeg tijd en zin om te lezen (12.5%) Ik heb leuke boeken in huis (12.5%) Ik praat met mijn vrienden over boeken (6.2%)
Boekenwurm: wel leesmotivatie (N=32)	Lezen is leuk (56.3%) Ik heb er vaak zin in (15.6%) Het is interessant (12.5%) Het is een vorm van ontspanning (12.5%) Je leert veel door te lezen (3.1%)

4.5 Bekendheid en waardering van TikTok en BookTok

Vervolgens werd een aantal vragen gesteld over de bekendheid en waardering van TikTok en BookTok. De antwoorden van de respondenten op deze vragen zijn hieronder uiteengezet.

4.5.1 TikTok

Tabel 18

Antwoorden op de vraag 'Maak je gebruik van TikTok?' per persona (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Ja	Nee	Ik weet niet wat TikTok is
Boekmijder	88.7	11.3	0.0
Boektwijfelaar	84.6	12.8	2.6
Boekenwurm	78.1	21.9	0.0
<i>Totaal</i>	85.2	14.1	0.7

Tabel 19

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stelling 'Ik vind TikTok leuk' per persona (afgerond op één decimaal)

	Ik vind TikTok leuk
Boekmijder	4.2 (.8)
Boektwijfelaar	4.1 (.9)
Boekenwurm	3.8 (1.1)
<i>Totaal</i>	4.1 (.9)

De stelling 'Ik vind TikTok leuk' is alleen ingevuld door de respondenten die wisten wat TikTok is. In totaal hebben 136 respondenten een antwoord gegeven op de stelling ($N=136$). Uit een one-way ANOVA blijkt dat er geen significant verschil is tussen de scores van de drie groepen respondenten op de stelling 'Ik vind TikTok leuk' ($F(2, 133) = 1.65, p=.20, \eta^2=.02$).

Respondenten hadden de mogelijkheid om hun waardering van TikTok toe te lichten. In onderstaande tabel staan de toelichtingen van de respondenten op hun waardering van TikTok. In totaal hebben 95 respondenten hun waardering toegelicht ($N=95$).

Tabel 20

Toelichting waardering van TikTok

	Toelichting waardering
Positief gewaardeerd (N=89)	<ul style="list-style-type: none"> - Het is leuk en vermakelijk (75.3%) - Het is grappig (10.1%) - Het is verslavend (7.9%) - Het is leuk om filmpjes te maken (4.5%) - Je kunt contact maken met anderen (2.3%)
Negatief gewaardeerd (N=6)	<ul style="list-style-type: none"> - Het is nutteloos (66.6%) - Het is kinderachtig (33.3%)

4.5.2 BookTok

Tabel 21

'Maak je gebruik van BookTok?' (in procenten, afgerond op één decimaal)

	Ja	Nee	Ik weet niet wat BookTok is
Boekmijder	0.0	25.4	74.6
Boektwijfelaar	7.7	43.6	48.7
Boekenwurm	21.9	18.8	59.4
<i>Totaal</i>	7.0	28.9	64.1

Tabel 22

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stelling 'Ik vind BookTok leuk' per persona (afgerond op één decimaal)

	Ik vind BookTok leuk
Boekmijder	1.8 (.7)
Boektwijfelaar	2.8 (.5)
Boekenwurm	3.5 (.9)
<i>Totaal</i>	2.6 (1.0)

De stelling 'Ik vind BookTok leuk' is alleen ingevuld door de respondenten die wisten wat BookTok is. In totaal hebben 53 respondenten een antwoord gegeven op de stelling (N=53). Uit een Kruskal-Wallis test blijkt dat er sprake is van een significant verschil tussen de scores van de drie groepen op

de stelling 'Ik vind BookTok leuk' ($H(2) = 25.50, p < .001, \eta^2 = .47$). Boekmijders ($M=1.75; SD=.72$) vinden BookTok minder leuk dan boektwijfelaars, boektwijfelaars ($M=2.76; SD=.54$) vinden BookTok leuker dan boekmijders, maar minder leuk dan boekenwormen en boekenwormen ($M=3.50; SD=.91$) vinden BookTok leuker dan boekmijders en boektwijfelaars.

Respondenten hadden de mogelijkheid om hun waardering van BookTok toe te lichten. In onderstaande tabel staan de toelichtingen van de respondenten op hun waardering van BookTok. In totaal hebben 28 respondenten hun waardering toegelicht ($N=28$).

Tabel 23

Toelichting waardering van BookTok

	Toelichting waardering
Positief gewaardeerd ($N=16$)	- Het is leuk (75%) - Het is handig voor inspiratie (25%)
Negatief gewaardeerd ($N=12$)	- Het is raar (50%) - Ik wil niks horen over boeken (25%) - Het is saai (16.7%) - Het is onnodig (8.3%)

Na de korte introductie van BookTok en het bekijken van een aantal BookTok filmpjes, werd de stelling 'Ik vind BookTok leuk' nog een keer voorgelegd aan de respondenten. De gemiddelde scores op deze stelling worden uiteengezet in onderstaande tabel.

Tabel 24

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stelling 'Ik vind BookTok leuk' (afgerond op één decimaal)

	Ik vind BookTok leuk
Boekmijder	2.0 (.8)
Boektwijfelaar	2.7 (.9)
Boekenwurm	3.5 (1.0)
<i>Totaal</i>	2.5 (1.1)

Uit een one-way ANOVA blijkt wederom dat er een verschil is tussen de scores van de drie groepen op de stelling 'Ik vind BookTok leuk' na het bekijken van de presentatie en het introductiefilmpje ($F(2, 138) = 34.62, p < .001, \eta^2 = .33$). Boekmijders ($M=1.97; SD=.85$) vinden BookTok

minder leuk dan boektwijfelaars, boektwijfelaars ($M=2.74$; $SD=.89$) vinden BookTok leuker dan boekmijders, maar minder leuk dan boekenwormen en boekenwormen ($M=3.53$; $SD=1.02$) vinden BookTok leuker dan boekmijders en boektwijfelaars.

Een Spearman correlatietest liet een sterk positief significant verband zien tussen de waardering van BookTok vóór het bekijken van de BookTokfilmpjes en daarna ($r_s(53) = .72$, $p < .001$, BCa 95% CI [.54; .85]). Respondenten die BookTok laag waardeerden vóór het bekijken van de BookTokfilmpjes, beoordeelden BookTok ook laag na het bekijken van deze video's.

Respondenten hadden wederom de mogelijkheid om hun waardering van BookTok toe te lichten. In onderstaande tabel staan de toelichtingen van de respondenten op hun waardering van BookTok. In totaal hebben 85 respondenten hun waardering toegelicht ($N=85$).

Tabel 25

Toelichting waardering van BookTok

	Toelichting waardering
Positief gewaardeerd ($N=34$)	<ul style="list-style-type: none"> - Je kunt er leuke boeken op vinden (44.1%) - Het is leuk (38.2%) - Het is interessant (8.8%) - Je krijgt er meer leesmotivatie door (8.8%)
Negatief gewaardeerd ($N=51$)	<ul style="list-style-type: none"> - Boeken lezen is niet leuk (33.3%) - Het is niet leuk (27.5%) - Het is niet interessant (19.6%) - Het is saai (15.7%) - Ik weet niet wat ik ermee moet (3.9%)

4.6 De constructen van leesmotivatie bij BookTok

In deze paragraaf wordt ingegaan op scores van de boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen op de stellingen die bevragen in hoeverre de respondenten verwachten zich autonoom, competent, verbondenheid en nieuwsgierig te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door (hypothetisch) gebruik van BookTok.

4.6.1 Autonomie

Om te meten in hoeverre de respondenten verwachten zich autonoom te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door (hypothetisch) gebruik van BookTok, zijn twee stellingen voorgelegd aan de respondenten. De resultaten worden per stelling uiteengezet in onderstaande tabel, waarbij een score van 1 'helemaal mee oneens' betekent en 5 'helemaal mee eens'.

Tabel 26

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over autonomie bij BookTok per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik verwacht dat BookTok geen druk op mij legt om een boek voor een bepaalde tijd uit te lezen	3.3 (1.3)	3.8 (1.0)	3.9 (.8)	3.6 (1.1)
2. Ik verwacht dat BookTok mij veel keuzevrijheid biedt in het kiezen van boeken die ik wil lezen	2.7 (1.1)	3.7 (.8)	3.9 (.9)	3.3 (1.1)

Wanneer specifiek wordt gekeken naar de gemiddelde scores van de respondenten op stelling één, blijkt uit een Unequal variances F-test dat er een significant verschil is tussen de scores van de drie persona's op de stelling ($F(2, 83) = 3.94, p=.023, \eta^2=.05$). Boektwijfelaars ($M=3.79; SD=0.95$) en boekenwurmen ($M=3.88; SD=0.83$) verwachten meer dat BookTok geen druk op hen legt om een boek voor een bepaalde tijd uit te lezen, dan boekmijders ($M=3.32; SD=1.26$). Wanneer de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik vind het fijn als ik zelf mag bepalen hoe lang ik doe over het lezen van een boek' met elkaar worden vergeleken door middel van een Spearman correlatietest, wordt een significant verband gevonden tussen de scores op de twee stellingen ($r_s(141) = .18, p=.03, BCa 95\% CI [-.01; .37]$). De relatie tussen de scores is positief: respondenten die het fijn vinden om zelf te bepalen hoe lang ze doen over het lezen van een boek, verwachten ook dat BookTok geen druk op hen legt om een boek voor een bepaalde tijd uit te lezen. De correlatiecoëfficiënt is klein.

Wanneer er wordt ingezoomd op de gemiddelde scores van de respondenten op stelling twee, blijkt uit Unequal variances F-test dat er een significant verschil is tussen de scores van de drie persona's op de stelling ($F(2, 79) = 23.07, p<.001, \eta^2=.25$). Boekmijders ($M=2.73; SD=1.07$) hebben

een minder hoge verwachting van de keuzevrijheid die BookTok biedt dan boektwijfelaars ($M=3.72$; $SD=.76$) en boekenwormen ($M=3.94$; $SD=.88$). Wanneer de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik vind het fijn om zelf te kiezen wat ik ga lezen' met elkaar worden vergeleken door middel van een correlatietest, wordt een significant verband gevonden tussen de scores op de twee stellingen ($r_s(142) = .22, p=.007, BCa\ 95\% CI [.05; .38]$). De relatie tussen de scores is positief: respondenten die het fijn vinden om zelf te kiezen wat ze gaan lezen, verwachten dat BookTok hun keuzevrijheid biedt in het kiezen van boeken die ze willen lezen. De correlatiecoëfficiënt is wederom klein.

4.6.2 Competentie

Om te meten in hoeverre de respondenten verwachten dat ze zich competent voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door (hypothetisch) gebruik van BookTok, zijn weer twee stellingen voorgelegd aan de respondenten. De scores van de respondenten op deze twee stellingen worden weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 27

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over competentie bij BookTok per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik de boeken die ik lees goed begrijp	2.4 (.9)	2.9 (.8)	3.3 (.8)	2.8 (.9)
2. Ik verwacht dat BookTok mij het gevoel geeft dat ik goed ben in lezen	2.2 (.9)	2.5 (.8)	3.2 (.9)	2.5 (.9)

Als er wordt gekeken naar de scores van de drie personagroepen op stelling één, blijkt uit een one-way ANOVA dat er een significant verschil is tussen de scores van de participanten op de stelling ($F(2, 139) = 11.54, p<.001, \eta^2=.14$). Boekenwormen ($M=3.28$; $SD=.81$) en boektwijfelaars ($M=2.90$; $SD=.82$) verwachten meer dat BookTok ervoor zorgt dat ze de boeken die ze lezen beter begrijpen dan boekmijders ($M=2.42$; $SD=.92$). Wanneer de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik begrijp meestal wat ik lees' met elkaar worden vergeleken door middel van een

correlatietest, blijkt er geen significant verband te zijn tussen de scores op deze twee stellingen ($r_s(141) = .02, p = .83, \text{BCa } 95\% \text{ CI } [-.19; .21]$)

Wanneer alleen wordt gekeken naar de scores van de drie respondentgroepen op stelling twee, blijkt uit een one-way ANOVA dat er sprake is van een significant verschil tussen de scores van drie groepen op deze stelling ($F(2, 139) = 12.98, p < .001, \eta^2 = .16$). Boekenwormen ($M = 3.16; SD = .85$) verwachten meer dat BookTok hen het gevoel geeft dat ze goed zijn in lezen dan boektwijfelaars ($M = 2.51; SD = .82$) en boekmijders ($M = 2.23; SD = .88$). Worden de scores op deze stelling en op de stelling 'Ik ben goed in lezen' met elkaar vergeleken, dan blijkt uit een correlatietest dat er een significant verband is tussen de scores op deze twee stellingen ($r_s(141) = .22, p = .01, \text{BCa } 95\% \text{ CI } [.03; .40]$). Het verband is positief: respondenten die aangeven goed te zijn in lezen, verwachten ook dat BookTok hen het gevoel geeft dat ze goed zijn in lezen. De correlatiecoëfficiënt is vrij klein.

4.6.3 Verbondenheid

Om te meten in hoeverre de respondenten zich verbonden voelen met anderen ten opzichte van vrijetijdslezen door (hypothetisch) gebruik van BookTok, werden er wederom twee stellingen voorgelegd aan de respondenten. De resultaten worden in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 28

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over verbondenheid bij BookTok per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik me verbonden voel met anderen, omdat we dezelfde boeken lezen	2.2 (1.0)	2.7 (.9)	3.1 (1.2)	2.5 (1.1)
2. Ik verwacht dat ik via BookTok in contact kom met anderen om over boeken te praten	2.4 (1.1)	2.7 (1.0)	3.3 (1.1)	2.7 (1.1)

Als er wordt gekeken naar de scores van de respondenten op stelling één, dan blijkt uit een one-way ANOVA dat de scores van de drie verschillende groepen significant van elkaar verschillen ($F(2, 139) = 16.67, p < .001, \eta^2 = .10$). Boekenwormen ($M = 3.06; SD = 1.16$) verwachten meer dat BookTok ervoor

zorgt dat ze zich verbonden voelen met anderen, omdat ze dezelfde boeken lezen, dan boekmijders ($M=2.23$; $SD=1.02$). De score van de boektwijfelaars verschilt niet significant van de andere twee groepen ($M=2.69$; $SD=.92$). Wanneer de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik vind het leuk om hetzelfde boek te lezen als mijn vrienden' met elkaar worden vergeleken door middel van een correlatietest, blijkt dat er sprake is van een significant verband tussen de scores van de respondenten op deze twee stellingen ($r_s(141) = .34, p<.001, BCa\ 95\% CI [.18; .47]$). De relatie tussen de scores op deze twee stellingen is gemiddeld en positief: de respondenten die het leuk vinden om hetzelfde boek te lezen als hun vrienden, verwachten ook dat ze zich door BookTok verbonden voelen met anderen, doordat ze dezelfde boeken lezen.

Specifiek kijkend naar de scores van de respondenten op stelling twee, blijkt uit een one-way ANOVA dat er sprake is van een significant verschil tussen de scores van de drie persona's op deze stelling ($F(2, 139) = 16.18, p<.001, \eta^2=.09$). Boekenwurmen ($M=3.25$; $SD=1.05$) verwachten meer dat ze via BookTok in contact komen met anderen om over boeken te praten, dan boekmijders ($M=2.39$; $SD=1.12$). De score van de boektwijfelaars verschilt niet significant van de andere groepen ($M=2.69$; $SD=.98$). Wanneer de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik praat graag met vrienden/vriendinnen over boeken die ik gelezen heb' met elkaar worden vergeleken, dan kan er gesproken worden van een significant verband tussen de scores op deze twee stellingen ($r_s(142) = .31, p<.001, BCa\ 95\% CI [.13; .48]$). Het verband is gemiddeld en positief: respondenten die graag met vrienden/vriendinnen praten over boeken die ze hebben gelezen, verwachten dat ze door BookTok in contact komen met anderen om over boeken te praten.

4.6.4 Nieuwsgierigheid

Tot slot werden twee stellingen voorgelegd aan de respondenten om erachter te komen in hoeverre de respondenten verwachten nieuwsgierig te zijn ten opzichte van vrijetijdslezen door het (hypothetisch) gebruik van BookTok. De resultaten van deze stellingen worden weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 29

Gemiddelde score en standaarddeviatie (tussen haakjes) op de stellingen over nieuwsgierigheid bij BookTok per persona (afgerond op één decimaal)

	Boekmijder	Boektwijfelaar	Boekenwurm	Totaal
1. Ik verwacht dat BookTok mijn interesse wekt om	2.4 (1.1)	3.4 (1.0)	3.8 (.8)	3.0 (1.2)

boeken te lezen die ik nog niet ken				
2. Ik verwacht dat BookTok mij enthousiast maakt om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind	2.5 (1.1)	3.6 (1.0)	4.0 (.8)	3.1 (1.2)

Wanneer specifiek wordt gekeken naar stelling één, blijkt uit een one-way ANOVA dat er een significant verschil is tussen de scores van de drie personagroepen ($F(2, 139) = 52.82, p < .001, \eta^2 = .26$). Boekenwurmen ($M=3.78 ;SD=.83$) en boektwijfelaars ($M=3.36 ;SD=1.04$) verwachten meer dat BookTok hun interesse wekt om boeken te lezen die ze nog niet kennen dan boekmijders ($M=2.37 ;SD=1.10$). Als de scores van de respondenten op deze stelling en op de stelling 'Ik vind het leuk om boeken te lezen die ik nog niet ken' met elkaar worden vergeleken, blijkt uit een correlatietest dat er sprake is van een significant verband tussen de scores op deze twee stellingen ($r_s(142) = .53, p < .001, BCa\ 95\% CI [.39; .66]$). De relatie tussen de twee stellingen is sterk en positief: respondenten die het leuk vinden om boeken te lezen die ze nog niet kennen, verwachten ook dat BookTok hun interesse wekt om boeken te lezen die ze nog niet kennen.

Als er gekeken wordt naar stelling twee, dan blijkt uit een Unequal variances F-test dat er een significant verschil is tussen de scores van de drie groepen respondenten ($F(2, 80) = 35.71, p < .001, \eta^2 = .31$). Boekmijders ($M=2.46 ;SD=1.09$) verwachten minder dat BookTok hen enthousiast maakt om boeken te lezen over onderwerpen die ze interessant vinden dan boektwijfelaars ($M=3.62 ;SD=1.04$) en boekenwurmen ($M=4.00 ;SD=.76$). Wanneer de scores van alle respondenten op deze stellingen worden vergeleken met de scores van de respondenten op de stelling 'Ik hou ervan om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind', dan blijkt uit een correlatietest dat er een significant verband is tussen de scores op deze twee stellingen ($r_s(141) = .40, p < .001, BCa\ 95\% CI [.24; .52]$). Het verband tussen de stelling is groot en positief: respondenten die ervan houden om boeken te lezen over onderwerpen die ze interessant vinden, verwachten ook dat BookTok hen enthousiast maakt om boeken te lezen over onderwerpen die ze interessant vinden.

4.6.5 Leesmotivatie

Naast de stellingen die ingaan op vier constructen van motivatie, is ook expliciet gevraagd aan de respondenten of ze verwachten dat BookTok hen (nog meer) zou kunnen motiveren om te lezen in hun vrije tijd. Van de 71 boekmijders geeft 22.5% aan te verwachten dat BookTok hen zou kunnen

motiveren om meer te lezen in hun vrije tijd. De overige 77.5% verwacht dit niet. Van de 39 boektwijfelaars denkt 74.4% gemotiveerd te worden door BookTok en 25.6% niet. Tot slot verwacht van 75% de 32 boekenwormen dat ze gemotiveerd zullen zijn om nog meer te lezen door BookTok, terwijl de overige 25% niet verwacht nog meer gemotiveerd te kunnen worden.

In onderstaande tabellen zijn de redenen weergegeven die de respondenten gaven voor hun verwachte leesmotivatie door BookTok

Tabel 30

Redenen waarom boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen wel/niet verwachten gemotiveerd te zijn door BookTok om (nog meer) te lezen in hun vrije tijd

Redenen voor verwachte leesmotivatie	
Boekmijder: geen motivatie (N=55)	<ul style="list-style-type: none"> - Ik hou dan nog steeds niet van lezen (70.9%) - Ik ben niet van plan BookTokvideo's te bekijken (18.2%) - De aangeraden boeken lijken me niet leuk (7.3%) - Ik krijg niet zo snel leesmotivatie (3.6%)
Boekmijder: wel motivatie (N=16)	<ul style="list-style-type: none"> - Je komt leuke boeken tegen die je nog niet kent (75%) - Je krijgt te weten waar de boeken over gaan (25%)
Boektwijfelaar: geen motivatie (N=10)	<ul style="list-style-type: none"> - De video's zijn niet interessant genoeg (50%) - Ik doe liever andere dingen (20%) - Lezen blijft vaak saai (20%) - Ik motiveer mezelf wel (10%)
Boektwijfelaar: wel motivatie (N=29)	<ul style="list-style-type: none"> - Je komt boeken tegen die je aanspreken (51.7%) - Je komt nieuwe boeken tegen (20.7%) - BookTokkers zijn erg enthousiast over boeken, waardoor je dat zelf ook wordt (20.7%)

Boekenwurm: geen motivatie (N=8)	- Je komt er makkelijk achter waar boeken over gaan (6.9%)
	- Ik heb geen leessuggesties nodig (75%)
	- Ik heb al genoeg leesmotivatie (25%)
Boekenwurm: wel motivatie (N=24)	- Je komt leuke boeken tegen (45.8%)
	- Ik word nieuwsgierig voor nieuwe boeken en nieuwe genres (33.3%)
	- Je wordt beïnvloed door de mening van anderen (20.8%)

4.6 Toekomstig gebruik van BookTok

De enquête werd afgesloten met twee open vragen over het toekomstig gebruik van BookTok in de vrije tijd en tijdens school. Op de vraag ‘Zou je BookTok willen gebruiken in je vrije tijd?’ antwoordde 94.4% van de 71 boekmijders dat ze geen BookTok willen gebruiken in hun vrije tijd. 5.6% zou dit wel willen. 51.3% van de 39 boektwijfelaars wil BookTok wel gebruiken in hun vrije tijd en de overige 48.7% wil dit niet. Tot slot is 75% van de 32 boekenwormen positief over het gebruik van BookTok in hun vrije tijd, terwijl 25% van de boekenwormen hier negatief tegenover staat. In de onderstaande tabel worden de redeneringen van de respondenten weergegeven voor hun antwoord op de vraag over het toekomstig gebruik van BookTok in hun vrije tijd. In totaal hebben 103 van de 142 respondenten hun antwoord op de vraag toegelicht (N=103).

Tabel 31

Redenen voor het wel of niet gebruiken van BookTok in de vrije tijd

	Redenen voor gebruik BookTok in de vrije tijd
Wel gebruik (N=39)	- Het is een leuke manier om boeken te vinden (56.4%)
	- Je krijgt zin om te lezen (18%)
	- Het is leuk om filmpjes te bekijken (10.3%)
	- Het is een leuke vrijetijdsbesteding (10.3%)
	- Het is leuk om achter de mening van anderen over een boek te komen (5.1%)

Geen gebruik (N=64)

- Ik hou niet van het lezen van boeken (37.5%)
- Ik doe liever iets anders (37.5%)
- Het lijkt me niet interessant (20.3%)
- Ik heb er geen tijd voor (4.7%)

Op de vraag 'Zou je BookTok willen gebruiken tijdens lessen op school?' antwoordde 49.3% van de 71 boekmijders positief en 50.7% negatief. 71.8% van de 39 boektwijfelaars zou BookTok willen gebruiken tijdens lessen op school en de overige 28.2% zou dit niet willen. Tot slot zou 65.6% van de boekenwormen wel gebruik willen maken van BookTok tijdens lessen op school en 34.4% van de boekenwormen doet dit liever niet. In de onderstaande tabel worden de redeneringen weergegeven die de respondenten gaven voor hun antwoord op de vraag 'Zou je BookTok willen gebruiken tijdens lessen op school?'. In totaal hebben 93 van de 142 respondenten een toelichting gegeven op hun antwoord (N = 93).

Tabel 32

Redenen voor het wel of niet gebruiken van BookTok tijdens lessen op school

	Redenen voor gebruik BookTok tijdens lessen op school
Wel gebruik (N=62)	<ul style="list-style-type: none">- Het is handig om te gebruiken als we een boek moeten kiezen om te lezen voor school (48.4%)- Lezen wordt leuker door Booktok (46.8%)- Je leert daardoor beter welke boeken goed bij je passen (4.8%)
Geen gebruik (N=31)	<ul style="list-style-type: none">- Het lijkt me onnodig om te gebruiken in de les (32.3%)- Dan moeten we meer lezen en dat is niet leuk (25.8%)- Het lijkt me niet leuk om te gebruiken in de les (22.6%)- Ik lees liever een boek dat ik al thuis heb of van de bieb (9.7%)

- Het lijkt me meer iets voor in de vrije tijd (9.7%)
-

5. Conclusies

Binnen dit bachelorwerkstuk werd onderzoek gedaan naar de vraag hoe havo/vwo leerlingen uit de derde klas oordelen over de effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering. Uit de resultaten bleek dat ongeveer de helft van de respondenten (47.2%) per maand geen boeken leest. 29.6% van de jongeren leest één boek per maand en de overige 23.2% leest elke maand twee of meer boeken. Over het algemeen lezen vwo'ers en meisjes meer, vaker en langer dan havisten en jongens. De gemiddelde leesattitude van de respondenten was 2.9 op 5. Vwo'ers en meisjes hebben wederom een hogere leesattitude dan havisten en jongens. Op basis van de leesfrequentie en de leesattitude van de respondenten zijn drie persona-groepen gevormd.

Boekmijders, boektwijfelaars en boekenwormen verschillen in de mate waarin ze zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig voelen ten opzichte van vrijetijdslezen. Hoewel elke persona-groep positief scoort (hoger dan 3,0) op de stellingen over autonomie en competentie, hechten boekmijders over het algemeen de minste waarde aan het hebben van autonomie tijdens lezen en beschouwen ze zichzelf het minst competent ten opzichte van vrijetijdslezen. Boekenwormen en boektwijfelaars voelen zich naast autonoom en competent ook verbonden en nieuwsgierig ten opzichte van vrijetijdslezen, terwijl boekmijders negatief scoren op deze stellingen. Geen enkele boekmijder geeft aan gemotiveerd te zijn om te lezen in zijn of haar vrije tijd. 59% van de boektwijfelaars is niet gemotiveerd om te lezen in zijn of haar vrije tijd, terwijl de overige 41% dat wel is. Alle boekenwormen rapporteren leesmotivatie te hebben. In totaal gaf 33% van de respondenten aan gemotiveerd te zijn om te lezen in zijn of haar vrije tijd.

82.2% van de respondenten maakt gebruik van TikTok, dat gemiddeld met een 4.1 op 5 werd gewaardeerd. BookTok is daarentegen een stuk minder bekend en populair: maar 7% van de respondenten maakt gebruik van BookTok en 64.1% weet niet wat het is. De respondenten die BookTok kenden, beoordeelden BookTok gemiddeld met een 2.5 op 5.

De drie persona-groepen verschillen wederom in de mate waarin ze verwachten zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen bij (hypothetisch) gebruik van BookTok. Boekmijders scoren alleen positief op de stellingen over autonomie. Boektwijfelaars scoren gemiddeld positief op de stellingen over autonomie en nieuwsgierigheid en boekenwormen scoren positief op alle stellingen. Over het algemeen zijn de scores van boekenwormen op deze stellingen, gevolgd door de scores van boektwijfelaars, significant hoger dan de scores van boekmijders: boekenwormen en boektwijfelaars hebben hogere verwachtingen van hun gevoel van competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid ten opzichte

van vrijetijdslezen bij gebruik van BookTok dan boekmijders. Bij zeven van de acht stellingen werd een positief significant verband gevonden tussen de algemene scores op de vier constructen van motivatie en de scores op de vier constructen van motivatie bij (hypothetisch) gebruik van BookTok. Dit betekent dat vooral de respondenten die veel autonomie, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid ervaren tijdens het lezen van boeken in hun vrije tijd, verwachten zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door gebruik van BookTok.

23% van de boekmijders, 74% van de boektwijfelaars en 75% van de boekenwormen verwachten dat BookTok hen (nog meer) zou kunnen motiveren om in hun vrije tijd te lezen. In totaal is dit 48.7% van de respondenten. Bijna de helft van de respondenten verwacht dus dat BookTok hen kan motiveren om te lezen, maar deze groep bestaat voornamelijk uit boektwijfelaars en boekenwormen. 33.1% van de respondenten zou BookTok actief willen gebruiken in hun vrije tijd. Deze groep respondenten bestaat uit 6% van de boekmijders, 49% van de boektwijfelaars en 75% van de boekenwormen. 49% van de boekmijders, 72% van de boektwijfelaars en 66% van de boekenwormen zouden BookTok willen gebruiken in de les. In totaal is dit 59.2% van de respondenten. Hieruit blijkt wederom dat vooral boektwijfelaars en boekenwormen gebruik willen maken van BookTok in hun vrije tijd en tijdens de les. Hoewel boekmijders grotendeels niet van plan zijn BookTok te gebruiken in hun vrije tijd, staat de helft er wel voor open om het te gebruiken tijdens de les.

Over het algemeen oordelen havo/vwo leerlingen uit de derde klas verdeeld over de effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering. Vooral de groep respondenten die al hoog scoort op de vier constructen van motivatie, verwacht zich autonoom, competent, verbonden en nieuwsgierig te voelen ten opzichte van vrijetijdslezen door gebruik van BookTok. Deze groep bestaat vooral uit boekenwormen en voor een deel uit boektwijfelaars. Dit betekent dat leerlingen over het algemeen niet verwachten dat hun gevoel van autonomie, competentie, verbondenheid en nieuwsgierigheid ten opzichte van vrijetijdslezen verhoogd kan worden door gebruik van BookTok. 77% van de boekmijders geeft aan dat ze niet verwachten leesmotivatie te krijgen door BookTok. 74% van de boektwijfelaars geeft daarentegen aan wel te verwachten dat ze leesmotivatie krijgen door BookTok. Bovendien wil de helft van de boektwijfelaars BookTok gebruiken in zijn of haar vrije tijd. Het inzetten van BookTok als medium voor leesbevordering zou daarom mogelijk een invloed kunnen hebben op het leesgedrag van boektwijfelaars. Boekmijders blijven in veruit de meeste gevallen negatief oordelen over het lezen van boeken ondanks het bekijken van BookTok filmpjes en boekenwormen hoeven niet overtuigd te worden. BookTok zou ingezet kunnen worden tijdens lessen op school om boektwijfelaars enthousiast te maken voor het lezen van boeken.

6. Discussie en aanbevelingen

Het onderzoek dat is uitgevoerd binnen dit bachelorwerkstuk is gebaseerd op de antwoorden van in totaal 142 havo/vwo leerlingen uit de derde klas. Dit respondentenaantal is niet representatief voor alle havo/vwo leerlingen uit de derde klas. Daarbij zijn de 31 uitvallers binnen dit onderzoek mogelijk voornamelijk boekmijders, waardoor de groep boekmijders wellicht nog groter zou zijn als deze 31 respondenten de enquête goed hadden ingevuld. Dit zou de resultaten aanzienlijk veranderen. Daarnaast zijn alle respondenten die deel hebben genomen aan dit onderzoek afkomstig van één specifieke havo/vwo-school in het oosten van Nederland. Het is mogelijk dat dat havo/vwo-leerlingen uit de derde klassen in het noorden, zuiden of westen van Nederland andere meningen hebben over BookTok als medium voor leesbevordering. Voor toekomstig onderzoek wordt daarom aanbevolen om een grotere steekproef te onderzoeken.

Verder richt dit onderzoek zich specifiek op havo- en vwo-leerlingen. Het is mogelijk dat de mening van bijvoorbeeld vmbo-leerlingen of mbo-leerlingen over BookTok afwijkt van de mening van havo- en vwo-leerlingen. Om erachter te komen of leerlingen afkomstig van een andere leerweg anders tegen BookTok aankijken, zou het onderzoek naar BookTok als medium voor leesbevordering in de toekomst uitgebreid moeten worden met leerlingen afkomstig van andere leerwegen.

64% van alle respondenten die de enquête hebben ingevuld wisten voordat BookTok werd geïntroduceerd tijdens de korte presentatie nog niet af van het bestaan van BookTok. Het tweede deel van de enquête, dat specifiek ging over BookTok als medium van leesbevordering, is door deze respondenten slechts ingevuld op basis van deze korte kennismaking met het platform. Doordat deze respondenten, in tegenstelling tot de respondenten die wel van tevoren wisten wat BookTok was, zelf geen directe ervaring hebben gehad met BookTok, zijn hun antwoorden mogelijk oppervlakkiger en minder doordacht dan de antwoorden van de respondenten die wel kennis hadden van BookTok. Daarbij zullen de zeven BookTokfilmpjes die naar voren kwamen in het introductiefilmpje behoorlijk bepalend zijn geweest voor de mening van de respondenten ten opzichte van BookTok. Voor toekomstig onderzoek wordt daarom aanbevolen om de respondenten bloot te stellen aan meer verschillende BookTokfilmpjes.

Binnen dit onderzoek zijn de resultaten verkregen door middel van zelfrapportage. Nadelen van zelfrapportage zijn onder andere dat respondenten mogelijk sociaal wenselijke antwoorden geven of dat respondenten niet voldoende inzicht hebben in hun daadwerkelijke mening of gedrag. Hierdoor zijn de resultaten niet altijd volledig valide. Ook wordt er binnen dit onderzoek geen directe meting gedaan van de leesmotivatie van de respondenten. Er kan dus geen antwoord worden

gegeven op de vraag of leerlingen ook daadwerkelijk meer gemotiveerd zijn om te lezen door het bekijken van BookTokfilmpjes. Om de volledige effectiviteit van BookTok als medium voor leesbevordering te bepalen, is het noodzakelijk om een longitudinaal onderzoek uit te voeren waarin een groep leerlingen langduriger blootgesteld wordt aan BookTok. Op basis hiervan kan de (mogelijk veranderde) leesmotivatie en vervolgens leesfrequentie van deze respondenten worden vastgesteld.

7. Referenties

- Anderson, K.E. (2020). Getting acquainted with social networks and apps: it is time to talk about TikTok. *Library Hi Tech News*, 37(4), 7-12.
- Bakker, B. (16 september 2021). Kijk nou eens: jongere leest boek, juist dóór TikTok. *De Volkskrant*. Geraadpleegd op 12 mei 2022, van <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/kijk-nou-eens-jongere-leest-boek-juist-door-tiktok~beb3d675/>
- Bakker, N. (2013). Digitaal lezen – wie doen het al? Een SMB-dieptestudie naar het profiel van de e-boekenlezer en de leesbeleving van de e-reader, tablet en laptop. In: Schram, D. (red.) (2013). *De aarzelende lezer over de streep* (pp. 349-385). Delft: Eburon.
- Bakker, N. (2015). Hypertekstfictie op herkansing: Een empirisch onderzoek naar het effect van multimedia en interactiviteit op de leeservaring. In: Schram, D. (red.) (2015). *Hoe maakbaar is de lezer?* (pp. 155-148). Delft: Eburon.
- Becker, M., McElvany, N., & Kortenbruck, M. (2010). Intrinsic and extrinsic reading motivation as predictors of reading literacy: A longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 102, 773-785.
- Birke, D., & Fehrle, J. (2018). @booklove: How Reading Culture Is Adapted on the Internet. *Komparatistik Online*, 60-86.
- Birke, D. (2021). Social Reading? On the Rise of a “Bookish” Reading Culture Online. *Poetics Today*, 42(2), 149-172.
- Bleeker, D. (19 juli 2021). Tiktok krijgt de jongste generaties toch aan het lezen: ‘De boeken vliegen over de toonbank’. *Het Parool*. Geraadpleegd op 12 mei 2022, van <https://www.parool.nl/ps/tiktok-krijgt-de-jongste-generaties-toch-aan-het-lezen-de-boeken-vliegen-over-de-toonbank~b55aa7d9/>
- Bonset, H. (2016). Kan leesbevordering de ontlezing stoppen? Een beschouwing naar aanleiding van empirisch onderzoek. *Levende Talen Tijdschrift*, 17(2), 30–37.
- Collins, J. (2010). *Bring on the Books for Everybody. How Literary Culture Became Populair Culture*. Durham: Duke University Press.
- Cox, K. E., & Guthrie, J. T. (2001). Motivational and cognitive contributions to students’ amount of reading. *Contemporary Educational Psychology*, 26, 116-131.
- De Naeghel, J., Van Keer, H., Vansteenkiste, M., & Rosseel, Y. (2012). The relation between elementary students’ recreational and academic reading motivation, reading frequency,

- engagement, and comprehension : a self-determination theory perspective. *Journal of Educational Psychology*, 104(4), 1006-1021.
- Dera, J., & Keulen, E. (2022). Werkt De Weddenschap? Opvattingen van (v)mbo-docenten en vmbo-leerlingen over leesbevorderingscampagne De Weddenschap en leescoaches DIO, Famke Louise en Jeangu Macrooy. *Nederlandse Letterkunde*, 27(1), 44-62.
- DUO Onderwijsonderzoek. (2017). *De leesmotivatie van Nederlandse kinderen en jongeren*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In: Kamil, M.L., Mosenthal, P.B., Pearson, P.D., & Barr, R. (Eds). (2000). *Handbook of reading research* (pp. 403-420). Mahwah: Erlbaum.
- Hisgen, R. & Van der Weel, A. (2022). *De lezende mens. De betekenis van het boek voor ons bestaan*. Amsterdam: Atlas Contact.
- Huysmans, F. (2013). *Van woordjes naar wereldliteratuur: De leeswereld van kinderen van 7-15 jaar*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Jerasa, S., Boffone, T. (2021). BookTok 101: TikTok, Digital Literacies, and Out-of-School Reading Practices. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 65(3), 219-226.
- Mar, R. (2009). Exploring the link between reading fiction and empathy: Ruling out individual differences and examining outcomes. *Communications*, 34, 407-428.
- Merga, M.K. (2021). How can Booktok on TikTok inform readers' advisory services for young people?. *Library & Information Science Research*, 43(2), 1-10.
- Mumper, M. L., & Gerrig, R. J. (2017). Leisure reading and social cognition: A meta-analysis. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 11(1), 109-120.
- Qrius. (2021). *De leescultuur van jongeren*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Ryan, R.M., & Deci, E.L. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
- Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54-67.
- Schaper, J., Haan, J. de, & Wennekers, A. (2019). *Trends in Media: Tijd*. Den Haag: SCP
- Schiefele, U., Schaffner, E., Möller, J., & Wigfield, A. (2012). Dimensions of reading motivation and their relation to reading behavior and competence. *Reading Research Quarterly*, 47(4), 427-463.
- Stalpers, C. P. (2005). *Gevormd door leeservaringen: De relatie tussen leesattitude, het lezen van fictie en het voornemen van adolescenten om lid te blijven van de openbare bibliotheek* (Proefschrift). Utrecht: Universiteit Utrecht.

- Stalpers, C. P. (2007). *Het verhaal achter de lezer: Een empirisch onderzoek naar variabelen die verschillen in leesgedrag verklaren*. Delft: Eburon.
- Stalpers, C. (2020). *De leeswereld van jongeren en jongvolwassenen*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Steensel, R. van, Sande, N. E. van der, Bramer, W. M., & Arends, L. R. (2016). *Effecten van leesmotivatie-interventies: Uitkomsten van een meta-analyse*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Stichting Lezen. (2017). *Wat doet het boek? Een onderzoek naar de opbrengsten van lezen*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Stichting Lezen. (2020). *Lezen en schrijven op het web: Een inventarisatie van online lees- en schrijfplatforms*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Stichting Lezen. (2021). *Leesmotivatie onder de loep. Inzichten uit wetenschappelijk onderzoek*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Stokmans, M. J. (1999). Reading attitude and its effect on leisure time reading. *Poetics*, 26(4), 245-261.
- Stokmans, M. (2007). *De Casus Bazar*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Stokmans, M. (2009). De invloed van literatuuronderwijs op de leesattitude. *Levende Talen Tijdschrift*, 10(2), 35-40.
- Stokmans, M. & Wolters, R. (2019). *Lezen doe je samen. Hoe kan leeshonger gestimuleerd worden?* Amsterdam: Stichting Lezen.
- Van Den Brink, L. (17 april 2022). Jongeren lezen dankzij BoekTok: wel fantasy, geen Multatuli. *Trouw*. Geraadpleegd op 12 mei 2022, van <https://www.trouw.nl/cultuur-media/jongeren-lezen-dankzij-boektok-wel-fantasy-geen-multatuli~b5d0d313/>
- Van Nieuwkerk, M. (Presentator). (2022, 20 februari). Seizoen 3, aflevering 1 [tv-programma]. In Medialane (Producenten). *Matthijs draait door*. Hilversum, Nederland: BNNVARA.
- Wang, J. H. Y., & Guthrie, J. T. (2004). Modeling the effects of intrinsic motivation, extrinsic motivation, amount of reading, and past reading achievement on text comprehension between U.S. and Chinese students. *Reading Research Quarterly*, 39, 162–186.
- Wennekers, A., Huysmans, F., & Haan, J. de (2018). *Lees:tijd. Lezen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Wigfield, A., & Guthrie, J. T. (1995). *Dimensions of children's motivations for reading: An initial study*. Athens: National Reading Research Center.
- Wigfield, A., & Guthrie, J. T. (1997). Relations of children's motivation for reading to the amount and breadth of their reading. *Journal of Educational Psychology*, 89, 420-432.
- Wigfield, A., Gladstone, J. R., & Turci, L. (2016). Beyond cognition: Reading motivation and reading comprehension. *Child Development Perspectives*, 10(3), 1-6.

8. Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Enquête

Beste leerling,

Bedankt dat je meedoet aan mijn onderzoek over leesmotivatie door BookTok. Hieronder worden enkele vragen gesteld over jouw leesgedrag, leesattitude en leesmotivatie. Het is hierbij van belang dat je jouw eigen mening invult, dus er is geen goed of fout antwoord. De antwoorden zijn volledig anoniem. Lees de vraag zorgvuldig door voordat je hem beantwoordt.

Veel succes met het invullen en nogmaals heel erg bedankt!

Vraag 1: Wat is je gender?

- Jongen
- Meisje
- Anders
- Zeg ik liever niet

Vraag 2: Wat is je leeftijd in jaren?

Vraag 3: Welke leerweg volg je?

- Havo
- Vwo

Hieronder volgen een paar vragen over het aantal boeken dat jij leest. Het woord 'boeken' betekent in elke vraag: fictieve verhalen, zoals romans en thrillers, en non-fictieve verhalen, zoals biografieën en boeken over het nieuws.

Vraag 4: Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand?

- 0 boeken
- 1 boek
- 2 boeken
- 3 boeken
- 4 boeken
- Meer dan 4 boeken

Vraag 5: Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand voor school?

- 0 boeken
- 1 boek
- 2 boeken
- 3 boeken
- 4 boeken
- Meer dan 4 boeken

Vraag 6: Hoeveel boeken lees je gemiddeld per maand in je vrije tijd?

- 0 boeken
- 1 boek
- 2 boeken
- 3 boeken
- 4 boeken
- Meer dan 4 boeken

Vraag 7: Hoe vaak lees je in je vrije tijd?

- Nooit
- Alleen tijdens vakanties
- Een keer per maand
- Een paar keer per maand
- Een keer per week
- Meerdere keren per week
- Elke dag

Vraag 8: Hoeveel tijd besteed je gemiddeld per dag in je vrije tijd aan lezen?

- 0 minuten
- 0-15 minuten
- 15-30 minuten
- 30-45 minuten
- 45-60 minuten
- Meer dan 60 minuten

Vraag 9: Het volgende deel van de vragenlijst gaat over jouw mening over het lezen van boeken in je vrije tijd. Het gaat hier dus niet om boeken die je voor school moet lezen. Je mag voor elk genoemd woordpaar aangeven welk woord je meer vindt passen bij het lezen van boeken in je vrije tijd.

	1	2	3	4	5	
plezierig	☐	☐	☐	☐	☐	vervelend
opwindend	☐	☐	☐	☐	☐	saai
interessant	☐	☐	☐	☐	☐	niet interessant
leerzaam	☐	☐	☐	☐	☐	niet-leerzaam
noodzakelijk	☐	☐	☐	☐	☐	onnodig
waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	waardeloos
geen tijdverspilling	☐	☐	☐	☐	☐	tijdverspilling
belangrijk	☐	☐	☐	☐	☐	onbelangrijk
prettig	☐	☐	☐	☐	☐	irritant

verstandig	☐	☐	☐	☐	☐	onverstandig
nutteloos	☐	☐	☐	☐	☐	nuttig
aangenaam	☐	☐	☐	☐	☐	onaangenaam
aantrekkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	onaantrekkelijk
goed	☐	☐	☐	☐	☐	slecht
leuk	☐	☐	☐	☐	☐	niet leuk
zinnig	☐	☐	☐	☐	☐	zinloos
vermakelijk	☐	☐	☐	☐	☐	niet vermakelijk
verschrikkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	verrukkelijk
verdienselijk	☐	☐	☐	☐	☐	misstap

Vraag 10: Hieronder volgen een aantal stellingen. Kruis steeds het antwoord aan dat het beste bij jou past.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind het leuk om boeken te lezen die ik nog niet ken	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 11:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind het fijn om zelf te bepalen hoe lang ik doe over het lezen van een boek	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 12:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik begrijp meestal wat ik lees	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 13:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind het leuk om hetzelfde boek te lezen als mijn vrienden	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 14:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik hou ervan om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 15:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik ben goed in lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 16:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik praat graag met vrienden/vriendinnen over boeken die ik gelezen heb	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 17:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind het fijn om zelf te kiezen wat ik ga lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 18: Ben je gemotiveerd om te lezen in je vrije tijd? Leg kort uit waarom.

Vraag 19: Maak je gebruik van TikTok?

- Ja
- Nee
- Ik weet niet wat TikTok is

Vraag 20: Vul deze vraag alleen in als je weet wat TikTok is. Licht in het tekstvlak kort je antwoord toe

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind TikTok leuk	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 21: Maak je gebruik van BookTok?

- Ja
- Nee
- Ik weet niet wat BookTok is

Vraag 22: Vul deze vraag alleen in als je weet wat BookTok is. Licht in het tekstvlak kort je antwoord toe

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind BookTok leuk	☐	☐	☐	☐	☐

Dit was het einde van het eerste deel van de enquête. Voordat je verder gaat met het invullen van het tweede deel van de enquête wordt er een korte presentatie gegeven over de inhoud van BookTok. Na deze presentatie kun je verder met het invullen van het tweede deel van de enquête. Het is ook hierbij van belang dat je jouw eigen mening invult, dus er is geen goed of fout antwoord. De antwoorden zijn wederom volledig anoniem.

Vraag 23: Hieronder volgen een aantal stellingen. Kruis steeds het antwoord aan dat het beste bij jou past. Licht bij vraag 1 in het tekstvak kort je antwoord toe.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik vind BookTok leuk	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 24:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok geen druk op mij legt om een boek voor een bepaalde tijd uit te lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 25:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok mijn interesse wekt om boeken te lezen die ik nog niet ken	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 26:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik de boeken die ik lees goed begrijp	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 27:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok ervoor zorgt dat ik me verbonden voel met anderen doordat we dezelfde boeken lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 28:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok mij het gevoel geeft dat ik goed ben in lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 29:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok mij enthousiast maakt om boeken te lezen over onderwerpen die ik interessant vind	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 30:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat BookTok mij veel keuzevrijheid biedt in het kiezen van boeken die ik wil lezen	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 31:

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik verwacht dat ik via BookTok in contact kom met anderen om over boeken te praten	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 32: Verwacht je dat BookTok jou zou kunnen motiveren om (nog) meer te lezen? Waarom?

Vraag 33: Zou je BookTok willen gebruiken in je vrije tijd? Leg uit.

Vraag 34: Zou je BookTok willen gebruiken tijdens lessen op school? Leg uit.

8.2 Bijlage 2: PowerPointpresentatie

Slide 1:

Booktok: een introductie

Radboud Universiteit

Slide 2:

Wat is booktok?

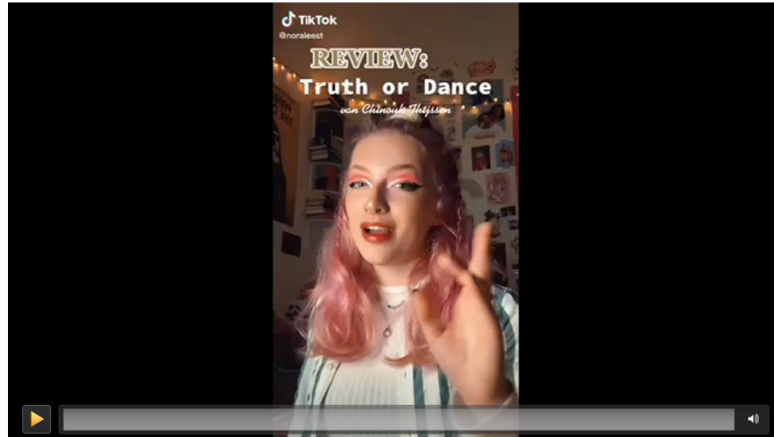
- **Onderdeel van de app Tiktok**
- **Filmpjes over het lezen van (Young Adult) boeken**
- **Aanbevelen van boeken, leeservaring delen, een leesgemeenschap opbouwen, fictionele karakters en plekken bespreken, boekenverzameling laten zien, hoe het is om een lezer te zijn**
- **Sociale gemeenschap**
- **#Booktok of #Boektok**

Radboud Universiteit

Slide 3:

Korte kennismaking met Booktok

Radboud Universiteit

Link naar het filmpje: <https://youtu.be/KMzOlfCaptE>